

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว:
กรณีศึกษาตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สุดาพร สุชาโกชน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2557

People's Participation in the Development and Conservation of Tourism

Destination: A Case study of Tourism Destinations in

Tambon Tha Uthae, Kanjandit Surat Thani Provinc

Sudaporn Suthapoch

A Thematic Paper Study Submitted in Partial Fulfillment

of the Requirements for the Degree of Master of Arts

Department of Tourism Management

Faculty of Tourism and Hospitality

Dhurakij Pundit University

2014

หัวข้อสารนิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษาตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อผู้เขียน	สุดาพร สุชาโกชน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมกัม ภิรานนท์
สาขาวิชา	การจัดการการท่องเที่ยว
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์การศึกษาดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี งานวิจัยเป็นเชิงปริมาณ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ หัวหน้าครอบครัวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะเลือก 5 หมู่บ้านจากทั้งหมด 13หมู่บ้าน โดยจะเลือกจากที่มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลักคือ หมู่ 7.บ้านเขาต่อ หมู่8.บ้านเขาหมอน หมู่ 9. บ้านกงหนิง หมู่11. บ้านห้างสูง หมู่13. บ้านหัวเตย โดยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ได้กำหนด โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) มตัวอย่าง แยกตามหมู่บ้านซึ่งจะคำนวณจากกลุ่ม 5 หมู่บ้าน จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลว่าตรงตามวัตถุประสงค์งานวิจัยหรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลเสนอ ดังนั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างตรงตามเป้าหมาย จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.50 และ 44.50 มีช่วงอายุ 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 28.75 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ50.75มีอาชีพ เกษตรกรรม ร้อยละ 60.75 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจประชาชนให้ความร่วมมือ ในเรื่องการร่วมวางแผนกิจกรรมต่างๆ ด้านการดำเนินการประชาชนให้ความร่วมมือในเรื่องการร่วมคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการพัฒนาหมู่บ้าน และด้านการติดตามผลและประเมินประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมประเมินผลการดำเนินกิจกรรม เป็นอันดับแรก และปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า ด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นปัญหาแรกที่เจอ รองลงมาคือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม

สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนในตำบลท่าอุแท ที่อยู่อาศัยหมู่บ้านต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน และด้านติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน และประชาชนในหมู่บ้านพบว่ามีความอายุและรายได้ในด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ และอาชีพ ในด้านร่วมคิดและตัดสินใจ และด้านประเมินผลที่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลจากการศึกษาจากสมมติฐาน พบว่า ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันจะยอมรับสมมติฐานทั้งทางด้านร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานและด้านติดตามและประเมินผล และประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกันจะมีพบว่ายอมรับสมมติฐาน แต่จะพบว่ามีความอายุและรายได้ ในด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ และอาชีพ ในด้านร่วมคิดและตัดสินใจและด้านติดตามผลและประเมินผลที่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

Thematic Paper Title	People' s Participation in the Development and Conservation of Tourism Destination: A Case study of Tourism Destinations in Tambon Tha Uthae, Kanjandit Surat Thani Province
Author	Sudaporn Suthapoch
Thematic Paper Advisor	Assist. Professor Doctor Kom Campiranon
Department	Tourism Management
Academic Year	2013

ABSTRACT

The purposes of this research study are: 1) To study the involvement of the public in the development and conservation tourist attractions in Tambon Tha Uthae Kanjandit Surat Thani Province 2) To study the problems and barriers of public participation in the development and conservation of tourism in Tambon Tha Uthae ,Kanjandit ,Surat Thani.The quantitative research undertaken, used data from the heads of households in Tambon Tha Uthae Kanjandit Surat Thai. In total there were 13 possible candidate villages 5 of them are selected as being most relevant as they have obvious existing tourist attractions. On this basis, the choice of villages were Moo 7 Baan Khao Tor, Moo 8 Baan Khao Mon, Moo 9 Baan Gong Ning, Moo11 Ban Hang Sung and Moo 13 Baan Hua Toei. By implementing proportional sampling and questionnaires from the 5 villages, the resulting data was analyzed to see if it met the objectives of this research. Using statistical sampling methodology a sample of 400 people was considered to statistically representative. Of the sample, 55.5% were female, 28.75% of the sample were between the ages of 31 and 40 years old. Of the sample, 50.75 % had a primary education and 60.75% worked in the agricultural sector. In addition, 36% of the sample had an income between 5,001 and 10,000 Baht.

According to the research findings, the results showed that the citizens wished to contribute to the development and conservation of tourist attractions. The citizens also wanted to share thoughts and decision on cooperation policies and in joint planning activities. The citizens also wished to cooperate in the implementation of a Joint Selection Committee to develop their village for tourism and to monitor, participate and evaluate the activities of the committee. Related to the problems and dilemmas of public participation in the development and conservation of tourism attractions, it can be seen that the environment are the first problem concern. Follow by political, economic and social issues.

For hypothesis testing it is found that people in Tambon Tha Thae living in different villages having different participation in the development and conservation of tourism destination. The collaborative ideas and the decisions, the operations and the pursuance and the evaluation. But people of different personal factors the age and income having collaborative ideas and decisions, different occupation having collaborative ideas and the decisions and the evaluation which reject the hypothesis.

The results of study of the hypothesis is found people in Tambom Tha Thae, Kanjandit Surat Thani Province living in different villages have participation in the development and conservation of tourism destination dissimilarly accepted the hypothesis of collaborative ideas and the decisions, the operations and the pursuance and the evaluation. But people having different personal factors have participation in the development and conservation of tourism destination in Tambom Tha Thae, Kanjandit Surat Thani Province dissimilarly found to be accepted the hypothesis but found that the age and income of the collaborate ideas and the decisions and occupation of the collaborative ideas and the decisions and the evaluation are found rejected the hypothesis.

กิตติกรรมประกาศ

งานสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คม คัมภีรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะแนวทาง ตรวจสอบ และแก้ไข จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศพร ภาระสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชียง เกาจิต ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องสารนิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ใหญ่บ้านตำบลท่าอุแท ที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำ ในการแจกแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสาร บทความ หนังสือ ทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยใช้ในการสืบค้นที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ใน ณ ที่นี้

ขอบคุณและขอใจ ที่เพื่อนและน้อง ภาควิชาการจัดการท่องเที่ยว ที่คอยถามและเป็นห่วง ให้กำลังใจกันเสมอมา

สุดท้ายนี้ กราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว ที่ร่วมให้การสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจเสมอมาตลอดการทำวิจัย

สุดาพร สุธาโภชน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 สมมติฐานของการศึกษาของการวิจัย.....	7
1.4 ประโยคของการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.....	18
2.4 ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว.....	20
2.5 ข้อมูลพื้นฐานและแหล่งท่องเที่ยวของตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์.....	26
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
2.7 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	42
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	43
3.1 ประเภทงานวิจัย.....	43
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5. สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	90
5.1 สังเกตความมุ่งหมายสมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	90
5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
5.3 อภิปรายผล.....	93
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	100
ประวัติผู้เขียน.....	106

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยว.....	2
1.2 กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของการเดินทางท่องเที่ยวโลก และนักท่องเที่ยว.....	4
2.1 จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรแยกเป็นรายหมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ. 2555.....	31
3.1 ตารางแสดงระดับคะแนน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.2 ตารางแสดงระดับคะแนน มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ.....	46
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	50
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	51
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	51
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	52
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้.....	52
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหมู่บ้าน.....	53
4.7 การเปลี่ยนเทียบการมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิดและตัดสินใจของประชาชน ทั้ง 5 หมู่บ้าน.....	54
4.8 การเปลี่ยนเทียบการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานของประชาชน ทั้ง 5 หมู่บ้าน.....	55
4.9 การเปลี่ยนเทียบการมีส่วนร่วมด้านการติดตามผลและประเมินผล ของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน.....	55
4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาและอุปสรรค ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว....	56
4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เสนอความคิด ของการมีส่วนร่วม.....	57
4.12 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยวด้านการของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน.....	58
4.14 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิด และการตัดสินใจ ของ ประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน.....	59
4.15 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน.....	60
4.16 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน ของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน.....	61
4.17 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยวด้านการดำเนินงานของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน.....	61
4.18 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผลของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน.....	62
4.19 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล ของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน.....	63
4.20 ปัจจัยส่วนบุคคลมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	64
4.21 เพศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ.....	64
4.22 เพศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน.....	65
4.23 เพศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล.....	66
4.24 กลุ่มอายุของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	66
4.25 อายุที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ.....	67
4.26 อายุที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.27 อายุที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล.....	69
4.28 กลุ่มระดับการศึกษาของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	69
4.29 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	70
4.30 ระดับการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ.....	71
4.31 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ.....	72
4.32 ระดับการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน.....	73
4.33 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน	73
4.34 ระดับการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล.....	74
4.35 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล.....	75
4.36 กลุ่มอาชีพของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	76
4.37 การเปรียบเทียบรายคู่อาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	77
4.38 อาชีพที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ.....	78
4.39 อาชีพที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.40 การเปรียบเทียบรายคู่อาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน.....	80
4.41 อาชีพที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล.....	81
4.42 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	82
4.43 การเปรียบเทียบรายคู่รายได้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว.....	83
4.44 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ.....	84
4.45 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน.....	85
4.46 การเปรียบเทียบรายคู่รายได้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน.....	86
4.47 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล.....	87
4.48 การเปรียบเทียบรายคู่รายได้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล.....	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงประเภทของสิ่งแวดล้อม.....	17
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี 2554 มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2553 จากสถิติการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางทั่วโลกในเดือนมกราคม-สิงหาคม 2554 ที่รวบรวมโดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) พบว่าโดยภาพรวมมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 671 ล้านคนเพิ่มขึ้น 29 ล้านคนหรือคิดเป็น 4.8% จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวใน 122 ประเทศจากจำนวนประเทศสมาชิกทั้งหมด 150 ประเทศโดยในจำนวนนี้มี 57 ประเทศ (รวมประเทศไทย) ที่นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่า 10% อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นประกอบด้วยยุโรปเอเชีย และแปซิฟิก และอเมริกา ขณะที่ภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวลดลง ได้แก่ ภูมิภาคตะวันออกกลาง และแอฟริกา สำหรับปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจย่ำแย่ และสถานการณ์ทางการเมือง สำหรับแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยรวมของโลกในปี 2554 แม้ว่านักท่องเที่ยวในช่วง 8 เดือนแรกจะขยายตัวสูงแต่คาดว่าจะชะลอตัวลงเล็กน้อยในช่วงปลายปี และคาดว่าจะตลอดทั้งปี 2554 นักท่องเที่ยวจะขยายตัวประมาณ 4% - 5% สำหรับในปี 2555 คาดว่านักท่องเที่ยวโลกจะยังคงเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง โดยขยายตัวประมาณ 3% - 4% (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555)

ภาพที่ 1.1 กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวโลกปี 2004 – 2011e

ที่มา: World Tourism Organization (UNWTO, 2554)

จากสถิติการเดินทางของนักท่องเที่ยวโลกในเดือนมกราคม – สิงหาคม 2554 พบว่าภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นประกอบด้วยยุโรปเอเชีย และแปซิฟิก และอเมริกา โดยภูมิภาคยุโรปมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางไปประมาณครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวทั้งหมด โดยมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 6.0% จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยุโรปที่เดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาค แทนการเดินทางระยะไกล (Long – haul) เนื่องจากความผันผวนทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ญี่ปุ่น และสถานการณ์การเมืองในตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือ สำหรับภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิกมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 5.7% สะท้อนจากปีที่ผ่านมาจากการเกิดสึนามิในประเทศญี่ปุ่น และภูมิภาคอเมริกาเพิ่มขึ้น 4.7% จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศกลุ่มอเมริกาใต้

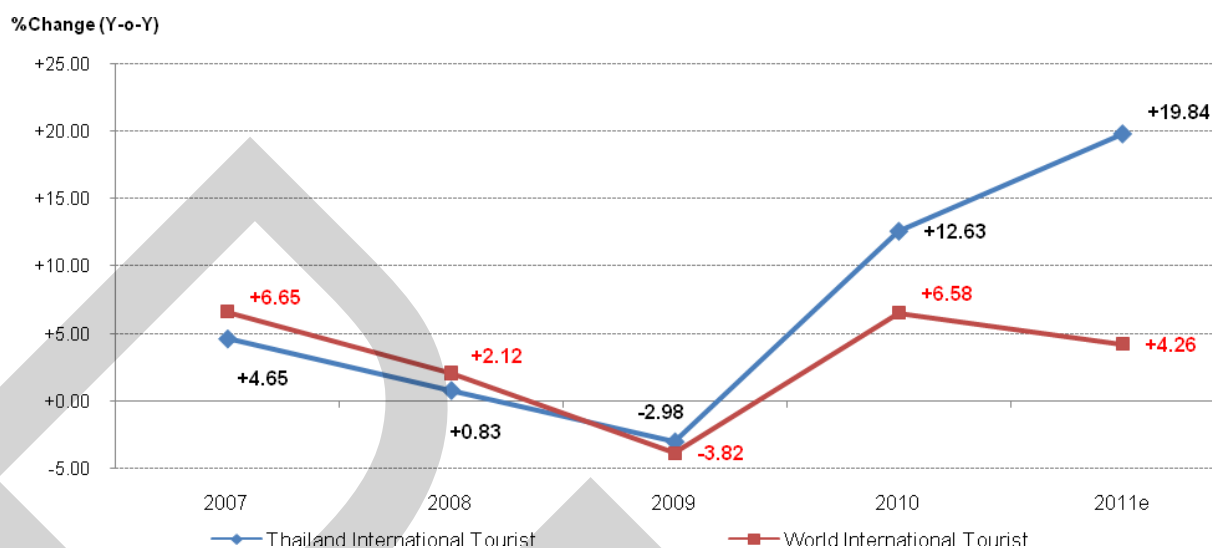
สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยปี พ.ศ. 2554

ปี 2554 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยสูงมากถึง 19,098,323 คน โดยเพิ่มขึ้น 3,161,923 คน หรือคิดเป็น 19.84% เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา การเติบโตของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูงดังกล่าวปัจจัยหนึ่งเป็นผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะประเทศเศรษฐกิจใหม่ เช่น จีน อินเดีย และรัสเซีย ที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยประเทศไทยนับเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทาง

(Destination) หรือแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินมาตรการ/แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญต่อการบูรณาการ นโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล และได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนด้านการท่องเที่ยวของกระทรวงฯ และข้อมูลด้านการตลาดท่องเที่ยว (Market intelligence) การดำเนินการดังกล่าว มีผลสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนมาตรการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการลดปัญหาและอุปสรรค ในการเดินทางท่องเที่ยว และมีการส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นและดึงดูดนักท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นต่อการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย และการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดสำหรับสถิติด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555)

แนวโน้มการท่องเที่ยวโลกและภัยธรรมชาติภายในประเทศ เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดในปี 2554 จากข้อมูลอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวโลกในระหว่างปี 2550 – 2554 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวโลกขยายตัวในปี 2550 แต่เริ่มชะลอตัวในปี 2551 และมีจำนวนลดลงในปี 2552 จากวิกฤติการเงินในสหรัฐอเมริกาและยุโรป (Hamburger Crisis) แต่กลับมาขยายตัวอีกครั้งในปี 2553 ต่อเนื่องจนถึงปี 2554 ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของไทยในช่วงเวลาดังกล่าวโดยเฉพาะในช่วงปี 2550 – 2552 ที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของไทยใกล้เคียงกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวโลกแต่ผลจากการขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียและความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้นับจากปี 2553 เป็นต้นมาจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของไทยเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าการเปลี่ยนแปลงนักท่องเที่ยวโลกมาก (กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555)

ภาพที่ 1.2 กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของการเดินทางท่องเที่ยวโลกและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของไทย

หมายเหตุ. ข้อมูลปี 2011 เป็นข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: World Tourism Organization และกรมการท่องเที่ยว (2554)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของไทยในระหว่างเดือนมกราคม – ธันวาคม 2554 พบว่านักท่องเที่ยวขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนมกราคมแต่จากสถานการณ์อุทกภัยในหลายพื้นที่ของประเทศที่เริ่มต้นจากภาคเหนือ ในปลายเดือนกรกฎาคมต่อเนื่องสู่ภาคกลางปริมณฑล และหลายพื้นที่ของกรุงเทพฯ โดยเข้าท่วมสนามบินดอนเมืองในปลายเดือนตุลาคม และมีความรุนแรงสูงสุดในเดือนพฤศจิกายน ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาครัฐกิจสถานที่ท่องเที่ยวและเส้นทางคมนาคมทางบก ที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางไปยังพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวและรัฐบาลในหลายประเทศ ได้ประกาศเตือนการเดินทางมาประเทศไทยรวมทั้งบริษัทนำเที่ยวในต่างประเทศได้แนะนำให้นักท่องเที่ยวเลื่อน/ยกเลิกการเดินทาง และเปลี่ยนแปลงไปประเทศอื่นแทน (กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555)

สถานการณ์ดังกล่าว แม้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง และสำนักข่าวระดับโลกติดตามและรายงานสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ

ภาพลักษณ์ของประเทศ แต่จากศักยภาพของการท่องเที่ยวไทยที่แข็งแกร่ง เนื่องจากมีสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยมสูง ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยดังกล่าว ตลอดจนการดำเนินมาตรการด้านการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีผลช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสถานการณ์ดังกล่าวแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมีผลช่วยบรรเทาความรุนแรงของสถานการณ์ดังกล่าวต่อภาคการท่องเที่ยว รวมถึงมีผลสนับสนุนให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้ในเวลาอันสั้น โดยนักท่องเที่ยวในเดือนพฤศจิกายนลดลง 17.92% เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มคลี่คลายในเดือนธันวาคม โดยลดลงในอัตราที่ชะลอตัว (-2.47%) และคาดว่าจะฟื้นคืนได้ภายในเวลาอันสั้น

นายสุรพล เสวตเสรีนิ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ททท.เปิดเผยถึงสถานการณ์ท่องเที่ยวปี 56 ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจะเพิ่มขึ้น 8% จากปี 55 หรือมีจำนวนอยู่ที่ 24 ล้านคน และรายได้คาดว่าจะมีมูลค่า 1 ล้านล้านบาทหรือ 13% ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 3% ทำให้รายได้จะเติบโตเพิ่มขึ้น 6% จากปีก่อนส่วนปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยในปีนี้อาจยังเป็นวิกฤติเศรษฐกิจในยุโรป และอเมริกา รวมถึงปัญหาทางการเมืองในประเทศรวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติถูกทำร้ายซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวลังเลที่จะเข้ามาไทย

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวส่วนใหญ่คาดว่าเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยในปี 56 มีแนวโน้มที่ดีกว่าปี 55 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเข้ามาในประเทศไทย คาดว่าจะขยายตัว 13.3% จากปี 55 โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ได้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะจีน และกลุ่มนักท่องเที่ยวอาเซียนส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวยุโรป และอเมริกันนั้น อาจจะมีการชะลอตัวเล็กน้อย แต่ในปี 56 ผู้ประกอบการก็ยังคาดว่านักท่องเที่ยวไทยน่าจะมีโอกาสขยายตัวได้เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาแต่อาจชะลอตัวเล็กน้อยจากปัญหาแนวโน้มค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นส่วนทางด้านของมูลค่าในการใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวนั้นคาดว่าจะมีมูลค่าการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 14.2% โดยยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในปีนี้จะมุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ประเทศ เพิ่มมูลค่าทางการตลาดส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสร้างสรรค์

สำหรับในปี 2556 นี้ ททท. ประเมินว่า รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเพิ่มขึ้น 6% ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 3% หรือประมาณกว่า 100 ล้าน คนส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศคาดการณ์รายได้เพิ่มขึ้น 13% หรือคิดเป็นรายได้ 1 ล้านล้านบาท ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 8% หรือ 24 ล้านคน ซึ่ง ททท.จะเน้นการสร้างภาพลักษณ์เพิ่มความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวและใส่ความเป็นไทยที่มีความโดดเด่นเป็นจุดขายและเพิ่มสัดส่วนนักท่องเที่ยวตลาดกลางและตลาดบนเพิ่มขึ้น (ไทยโพสต์, 9 มกราคม 2556)

แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี นับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ในด้านการท่องเที่ยวของประเทศเนื่องจากชาวต่างชาติ นิยมเข้ามาท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆเพิ่มมากขึ้น อาทิ เช่น พระบรมธาตุไชยา อยู่ที่วัดพระบรมธาตุไชยาราวชมหาวิหาร อำเภอไชยา เขื่อนรัชชประภาหรือเขื่อนเชี่ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน และอุทยานแห่งชาติเขาสก เป็นต้น รวมถึง ตำบลท่าอุแท มีความสวยงามทางด้านธรรมชาติและมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งเหมาะต่อการท่องเที่ยวพักผ่อนหรือผู้ต้องการความสงบวิเวก หรือผู้มีรสนิยมในความเป็นธรรมชาติ เช่น รอยพระพุทธบาท วัดพระพุทธบาทศรีสุราษฎร์ สำนักสงฆ์ ถ้ำบ่อน้ำทิพย์และป่าต้นน้ำคลองคราม เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 169 ตารางกิโลเมตรมี 13 หมู่บ้านจากการศึกษาหลักฐานจะพบว่าประชาชนจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปศุสัตว์แลรับจ้างเป็นอาชีพหลัก (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแท, 21มกราคม 2556) ความสวยงาม ที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติของตำบลท่าอุแทนี้ ทำให้นักท่องเที่ยวที่ผ่านเส้นทางนี้ให้ความสนใจ แวะเข้าชมและได้รับความสนใจจากชาวบ้านบางส่วนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง แวะมาท่องเที่ยว

ในปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวของตำบลท่าอุแท มีการพัฒนาเพื่อที่จะทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ยู่งักของนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แต่จากการสอบถามถามผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีปัญหาหลักๆที่น่าสนใจ เช่น เรื่องการให้ความร่วมมือของประชาชน ในการช่วยกันรับผิดชอบในการทำงานให้เป็นระบบ และการประสานงานประชาสัมพันธ์ให้ตรงกัน และในชุมชนยังมีข้อความขัดแย้งระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ จะเป็นลักษณะของการสั่งงานและยังคงมุ่งประโยชน์เข้าตัวเอง ต่างคนต่างทำงาน และบางครั้งการไม่เข้าใจตรงกันเป็นประเด็นสำคัญในการเกิดข้อโต้เถียงและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และรวมทั้งความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการช่วยกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ไปสู่ความยั่งยืนในอนาคตยังไม่ถูกต้อง และเกิดขึ้นน้อยมาก และถ้าหากสถานการณ์ยังเกิดสถานการณ์แบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ โดยไม่รับการแก้ไข หรือปรับปรุง ในอนาคตทุกฝ่ายยังไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนา จะทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว (สุทิสฯ พวงสุวรรณ การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 มกราคม 2556)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและความต้องการของประชาชน และศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยคาดหวังว่าแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3 สมมติฐานของการศึกษาของการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

1. ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว
2. เพื่อใช้ในการวางแผนเพื่อหาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในชุมชน
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาในการมีส่วนร่วมของประชาชนให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นอื่น

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหารายได้ (ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงศ์ พงสะบุตร, 2542)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น การกำหนดแนวทางพัฒนาตำบล การวางแผนโครงการหรือกิจกรรมและตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาของตำบล

การอนุรักษ์ หมายถึง การดูแล รักษา เพื่อให้คงคุณค่าไว้ และให้หมายรวมถึงการป้องกัน การรักษา การสงวน การปฏิสังขรณ์ และการบูรณะด้วย (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่16 เรื่องที่สาม/นิยามต่างๆ)

การพัฒนา หมายถึง การที่คนในชุมชนและสังคมโดยส่วนรวมได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนเอง และร่วมกันเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของตนเองชุมชนสังคมให้ดีขึ้น (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2525, น. 179)

ประชาชน หมายถึง ประชากรที่เป็นตัวแทนของครอบครัวที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดแนวทางการระบวนการในการหาแนวทางเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างถูกต้อง และเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทถัดไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษาตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การตอบแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด ในการเก็บข้อมูลจากประชาชนในชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประเภทงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประเภทงานวิจัย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ปัญหาหลักมักจะเกิดขึ้นมาจากชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่ไปกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหัวข้อที่กล่าวมานี้คือหัวข้อเรื่องการวิจัย โดยทั่วไประเบียบวิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ ที่นักวิจัยระบุถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาวิจัยตามหัวข้อนั้นๆ อย่างเป็นทางการในตอนต้นของการดำเนินการวิจัย ซึ่งการให้ความร่วมมือของชุมชน เปรียบเสมือนประเด็นหลัก ของปัญหาในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและเป็นปัญหาที่นักวิจัยจะต้องเสาะหาคำตอบ แยกแยะหัวข้อของปัญหาออกเป็นแต่ละคำถาม ในขอบเขตของแต่ละประเด็น มีลักษณะเฉพาะของขอบเขตที่แคบลง

ในการกำหนดประเด็นคำถาม จากหัวข้อการวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นเพียงแค่หัวข้อชั่วคราว ซึ่งอาจจะมีการปรับเปลี่ยนขึ้นมาใหม่ได้ มักจะเขียนในรูปแบบของประโยคคำถาม หรือ

ข้อความ ที่กล่าวถึงคำถามในแต่ละประเด็น ลักษณะการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จะไม่มีแบบแผนที่แน่นอนตายตัว ก่อนล่วงหน้า

ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องอาศัยการเก็บข้อมูลในชุมชน ที่มีความผูกพันกับแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้นๆอย่างแท้จริง เพื่อจะได้รับรู้ถึงประเด็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น จะนำมาซึ่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ควบคู่ไปกับชุมชนได้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร (Population) คือผู้วิจัยกำหนดใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมด 13 หมู่บ้านซึ่งมีจำนวนประชากร 10,268 คน (ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือหัวหน้าครอบครัวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะเลือก 5 หมู่บ้านจากทั้งหมด 13 หมู่บ้าน โดยจะเลือกจากที่มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลักคือ หมู่ 7 บ้านเขาต่อ หมู่ 8 บ้านเขาหมอน หมู่ 9 บ้านกงหนิง หมู่ 11 บ้านห้างสูง หมู่ 13 บ้านหัวเตย เลือกตัวแทนใน 1 คนในครัวเรือนโดยใช้ตารางสุ่มสำเร็จรูปในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณ ของ Kerjcie Morgan ซึ่งได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 3,236 คนโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling: S.R.S.) เพื่อต้องการความเชื่อมั่นสูงขึ้น ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนตัวอย่างเป็น 400 คนโดย

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงระดับคะแนน

รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่สำรวจ
1. บ้านเขาต่อ	12.4%	47
2. บ้านเขาหมอน	33%	132
3. บ้านหัวเตย	10.7%	44
4. บ้านกงหนิง	32%	128
5. บ้านห้างสูง	11.9%	49
รวม	100%	400

1. หมู่บ้านเขาต่อ มีจำนวนประชากร 401 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 12.4% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 47 คน

2. บ้านเขาหมอน มีจำนวนประชากร 1,067 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 33% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 132 คน

3. บ้านหัวเตย มีจำนวนประชากร 348 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10.7% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 44คน

4. บ้านกงหนิง มีจำนวนประชากร 1,035 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 32% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 128คน

5. บ้านห้างสูง มีจำนวนประชากร 385 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11.9% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 49 คน

โดยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะคำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง แยกตามหมู่บ้าน 5 หมู่บ้าน จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลว่าตรงตามวัตถุประสงค์งานวิจัยหรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลเสนอ ในงานวิจัยเชิงพรรณนา ดังนั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างตรงตามเป้าหมายไม่ยุ่งยาก หรือไม่เข้มงวด ซึ่งเหมาะกับการใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามที่ใช้ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ check list ที่เป็นแบบสอบถามปลายปิด (close –end questions) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดย

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงระดับคะแนน

ระดับคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	มีความพึงพอใจมาก
3	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	มีความพึงพอใจน้อย
1	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดย

ตารางที่ 3.3 ตารางแสดงระดับคะแนน

ระดับคะแนน	ระดับปัญหาและอุปสรรค
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย

1	น้อยที่สุด
---	------------

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ได้ศึกษา โดยใช้แบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เป็นคำถามที่ตอบได้อย่างอิสระ ไม่มีกำหนดคำตอบตายตัว หรือพูดถึงแนวความคิดได้อย่างอิสระ คำถามปลายปิด (closed questions) เป็นคำถามที่มีคำตอบแน่นอน มีคำตอบให้เลือก คำถามต้องการคำตอบเป็นจำนวนหรือต้องการคำตอบเพียงใช่หรือไม่ หรือเป็นคำตอบสั้นๆ ไม่มีการอธิบายรายละเอียด

2. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประกอบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในชุมชน จำนวน 5 หมู่บ้านจำนวนประชากร 3,236 คน ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลแบบสอบถามปลายปิด มาตรวจความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ในการตอบ แล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) โดยกำหนดสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่การวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐาน โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

1.1 ค่าความถี่และร้อยละอธิบายข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการมีส่วนร่วม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายระดับนัยสำคัญการมีส่วนร่วม

ในส่วนของการแบบสอบถามปลายเปิด ในการแสดงความคิดเห็น จะต้องทำการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะทัศนคติของชุมชนที่คล้ายกันในการแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยแบ่งแยกออกเป็นแต่ละหัวข้อ ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมาย และสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลความของผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

H_0	แทน	สมมติฐานหลัก
H_1	แทน	สมมติฐานรอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้แจกแจงแบบที (t – distribution)
df	แทน	ค่าความเป็นอิสระที่จะแปรปรวน (Degree of Freedom)
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจงเอฟ (F – Distribution)
P-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลท่าอุแท ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามผล

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลท่าอุแทในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและสังคม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของการประชาชนควรมีส่วนร่วมอย่างไรต่อการพัฒนา และแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลส่วนตัวของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและ หมู่บ้าน โดยแจกแจง (ความถี่) และร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	178	44.50
หญิง	222	55.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 222 คนคิดเป็นร้อยละ 55.50 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 ปี หรือต่ำกว่า	24	6.00
21 - 30 ปี	73	18.25
31 - 40 ปี	115	28.75
41 - 50 ปี	114	28.50
51 ปีขึ้นไป	74	18.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 115 คนคิดเป็นร้อยละ 28.75 รองลงมา 41 - 50 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา 51 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 รองลงมา 21 - 30 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 20 ปี หรือต่ำกว่า จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 6.0

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	203	50.75
มัธยมศึกษา/ปวช	129	32.25
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	25	6.25
ปริญญาตรี	38	9.50
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 203 คนคิดเป็นร้อยละ 50.75 รองลงมา มัธยมศึกษา/ปวช จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมา ปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 รองลงมา อนุปริญญา (ปวท/ปวส) จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	243	60.75
ประมง	2	0.50
ค้าขาย	32	8.00
ธุรกิจส่วนตัว	39	9.75
รับจ้างทั่วไป	48	12.00
รับราชการ	17	4.25
รัฐวิสาหกิจ	6	1.50
อื่นๆ	13	3.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 243 คนคิดเป็นร้อยละ 60.75 รองลงมา รับจ้างทั่วไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 รองลงมา ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 39 คนคิดเป็นร้อยละ 9.75 รองลงมา ค้าขาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 รองลงมา รับราชการ จำนวน 17 คิดเป็นร้อยละ 4.25 รองลงมา อาชีพอื่นๆ จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 3.25 รองลงมา รัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 1.50 และน้อยที่สุดคือประมง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	45	11.25
5,001 - 10,000 บาท	144	36.00
10,001 - 15,000 บาท	138	34.50
15,001 - 20,000 บาท	49	12.25
มากกว่า 20,001 บาท	24	6.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 รองลงมา 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 รองลงมา 5,000 บาทหรือน้อยกว่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 และน้อยที่สุดคือ มากกว่า 20,001 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	47	11.75
หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	132	33.00
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	128	32.00
หมู่ที่ 11 บ้านห้างสูง	49	12.25
หมู่ที่ 13 บ้านหัวเตย	44	11.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่หมู่บ้าน หมู่ 8 บ้านเขาหมอน จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 รองลงมา หมู่ 9 บ้านกงหนิง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา หมู่ 11 บ้านห้างสูง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 รองลงมา หมู่ 7 บ้านเขาค้อ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 และน้อยที่สุดคือ หมู่ที่ 13 บ้านหัวเตย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลท่าอุแทในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามผล

หมายเหตุ:

4.21-5.00 = มีส่วนร่วมมากที่สุด

3.41-4.20 = มีส่วนร่วมมาก

2.61-3.40 = มีส่วนร่วมปานกลาง

1.81-2.60 = มีส่วนร่วมน้อย

1.00-1.80 = มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิดและตัดสินใจของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

รายการ	หมู่ 7 บ้านเขาต่อ		หมู่ 8 บ้านเขาหมอน		หมู่ 9 บ้านกงหนิง		หมู่ 11 บ้าน ห้างสูง		หมู่ 13 บ้านหัวเตย		F	P-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	3.221	0.821	3.244	0.820	2.287	0.896	3.124	0.635	3.026	0.511	28.171	0.000
ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ	3.447	0.850	3.356	0.770	2.307	0.858	3.277	0.670	3.117	0.523	38.219	0.000
1. การร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน	3.681	1.024	3.462	0.936	2.539	1.100	3.388	0.786	3.068	0.873	20.024	0.000
2.การร่วมเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นผ่านตัวแทนหมู่บ้านผู้นำท้องถิ่น เช่นการของบประมาณมาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว	3.404	1.097	3.371	1.037	2.242	1.189	3.347	0.879	3.205	0.734	24.262	0.000
3.การร่วมพิจารณาสาเหตุของปัญหาหรือความต้องการเช่น ปัญหาของขยะมูลฝอย ปัญหาน้ำเน่าเสียในลำคลอง	3.702	1.061	3.045	1.003	2.266	1.046	3.245	1.090	2.977	0.849	21.790	0.000
4.การร่วมคิดและช่วยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นเช่น การติดป้ายประกาศต่างๆ	3.213	1.232	3.189	1.064	2.234	1.153	3.143	1.080	3.205	0.734	16.776	0.000
5.การร่วมวางแผนกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ ร่วมมือพัฒนาริมถนน	3.596	1.173	3.727	1.071	2.594	1.118	3.408	1.079	3.318	0.883	19.707	0.000
6.การร่วมคิดหาวิธีการที่จะได้งบประมาณเพื่อกิจกรรมต่างๆเช่น ทอดผ้าป่าชุมชน	3.447	0.974	3.773	1.031	2.266	1.054	3.306	0.895	3.045	0.834	39.447	0.000
7.การร่วมตัดสินใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นเช่นการตัดต้นไม้มาช่วยปรับปรุงสถานที่ต่างๆ	3.085	1.060	2.924	1.016	2.008	1.140	3.102	0.714	3.000	0.715	21.480	0.000
จำนวนคน	47		132		128		49		44			

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

รายการ	หมู่ 7 บ้านเขาค้อ		หมู่ 8 บ้านเขาหมอน		หมู่ 9 บ้านกงหนิง		หมู่ 11 บ้านห้วยสูง		หมู่ 13 บ้านหัวเตย		F	P-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการดำเนินการ	3.102	0.865	3.112	0.872	2.336	0.965	3.049	0.685	2.923	0.556	16.438	0.000
8.การร่วมคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการพัฒนา	3.596	1.056	3.341	1.097	2.664	1.117	3.469	0.981	3.227	0.803	11.098	0.000
9.การร่วมสนับสนุนทางการเงินวัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น	2.894	0.961	3.189	1.140	2.359	1.241	3.082	0.997	2.841	0.680	10.103	0.000
10.การร่วมกำหนดแผนงานการทำงานเช่นการปรับปรุงสถานที่สำคัญในชุมชน	3.383	1.226	3.326	1.081	2.297	1.225	3.367	0.929	3.227	0.859	18.912	0.000
10.การร่วมกำหนดแผนงานการทำงานเช่นการปรับปรุงสถานที่สำคัญในชุมชน	2.702	1.082	2.864	1.151	2.133	1.104	2.490	0.916	2.705	0.734	8.329	0.000
13. การร่วมปฏิบัติกิจกรรม เช่น เก็บขยะในแหล่งท่องเที่ยว เก็บขยะในคูคลอง	2.936	1.131	2.841	1.047	2.227	1.052	2.837	0.825	2.614	0.689	8.283	0.000
จำนวนคน	47		132		128		49		44			

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการติดตามผลและประเมินผลของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

รายการ	หมู่ 7 บ้านเขาค้อ		หมู่ 8 บ้านเขาหมอน		หมู่ 9 บ้านกงหนิง		หมู่ 11 บ้านห้วยสูง		หมู่ 13 บ้านหัวเตย		F	P-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการติดตามและประเมินผล	2.973	1.086	3.214	1.090	2.189	1.079	2.949	0.820	2.994	0.718	17.838	0.000
14.การร่วมตรวจติดตามกิจกรรม	2.979	1.151	3.152	1.156	2.141	1.175	3.041	0.935	2.886	0.945	15.290	0.000
15.การร่วมประเมินผลการดำเนินกิจกรรม	3.128	1.076	3.212	1.211	2.203	1.111	3.082	0.862	2.932	0.873	16.224	0.000
16.การร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม	2.894	1.255	3.121	1.211	2.266	1.226	2.918	0.975	3.091	0.830	10.227	0.000
17.การร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงาน	2.894	1.272	3.371	1.281	2.148	1.280	2.755	1.217	3.068	0.818	16.697	0.000
จำนวนคน	47		132		128		49		44			

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลท่าอุแท ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและสังคม

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ความหมาย
ด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน	2.826	1.004	มีส่วนร่วมปานกลาง
1.การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเช่น เกิดจากภัยธรรมชาติ	2.663	1.258	มีส่วนร่วมปานกลาง
2.การทำลายสิ่งแวดล้อมเช่นการตัดต้นไม้ทำลายป่า	2.765	1.367	มีส่วนร่วมปานกลาง
3.การช่วยเหลือและรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนเช่น รอยพระพุทธรบาท สำนักสงฆ์ ป่าต้นน้ำคลองคราม วัดต่างๆ	3.050	1.264	มีส่วนร่วมปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจ	2.489	0.892	มีส่วนร่วมน้อย
1.การแบ่งปันผลประโยชน์เช่น ส่วนแบ่งจากการขายของที่ระลึก	2.160	1.066	มีส่วนร่วมน้อย
2.ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมเช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ/ห้องส้วม	2.823	1.166	มีส่วนร่วมปานกลาง
3.ค่าครองชีพสูงขึ้นเช่นขายของให้นักท่องเที่ยวและชาวบ้านในราคาเดียวกัน	2.485	1.174	มีส่วนร่วมน้อย
ด้านการเมือง	2.582	0.886	มีส่วนร่วมน้อย
1.การใช้อำนาจของผู้มีอำนาจเช่น การสั่งงาน การเรียกประชุม	2.665	1.084	มีส่วนร่วมปานกลาง
2.ความขัดแย้งระหว่างผู้นำเช่น ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน	2.420	1.130	มีส่วนร่วมน้อย
3.การพบปะพูดคุยระหว่างผู้นำกับคนในชุมชนเช่น ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการมาประชุม	2.663	1.203	มีส่วนร่วมปานกลาง
ด้านสังคม	2.385	1.024	มีส่วนร่วมน้อย
1.ความขัดแย้งของคนในชุมชนเช่นการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	2.428	1.146	มีส่วนร่วมน้อย
2.การพบปะพูดคุยระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน เช่น ภาษา	2.328	1.257	มีส่วนร่วมน้อย
3.การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาทำให้คนในชุมชนเปลี่ยนไป เช่นการแต่งกาย เทคโนโลยีในการสื่อสาร	2.400	1.245	มีส่วนร่วมน้อย
ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	2.564	0.781	มีส่วนร่วมน้อย

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของการประชาชนควรมีส่วนร่วมอย่างไรต่อการพัฒนาและแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เสนอความคิดของการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดเห็นเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ให้มากขึ้น	15	3.77
ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	14	3.52
ควรมีความสามัคคีให้มากที่สุดในชุมชน	5	1.26
ควรเข้าไปมีผลประโยชน์ร่วมด้วย	4	1.01
จัดแหล่งวัฒนธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่และให้ความสำคัญกับชุมชน	2	0.50
ต้องการให้มีความร่วมมือกันมากๆ	1	0.25
อยากให้มีการปลูกฝักสารพิษตามโครงการพระราชดำริ	1	0.25
ต้อนรับนักท่องเที่ยวเหมือนญาติพี่น้อง, ช่วยแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	1	0.25
ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือส่วนรวม	1	0.25

จากตารางที่ 4.11 สามอันดับแรกคิดว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนโดย ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดเห็นเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ให้มากขึ้น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.77 รองลงมา ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.52 รองลงมา ควรมีความสามัคคีให้มากที่สุดในชุมชนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.26

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคำตอบจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกัน

H0: ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	47	3.102	0.865	16.438	<0.000**
หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	132	3.112	0.872		
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	128	2.336	0.965		
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	49	3.049	0.685		
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	44	2.923	0.556		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.12 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ <0.000 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ค่าเฉลี่ย	หมู่บ้าน				
		หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	หมู่ 9 บ้านกงหนิง	หมู่ 11 บ้านห้างสูง	หมู่ 13 บ้านหัวเตย
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	3.102	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	3.112	-	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	2.336	-	-	-	แตกต่าง*	แตกต่าง*
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	3.049	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	2.923	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.13 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่อยู่หมู่ 9 บ้านกงหนิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากผู้ที่อยู่หมู่บ้าน หมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขาหมอน หมู่ 11 บ้านห้างสูงและหมู่ 13 บ้านหัวเตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยผู้ที่อยู่หมู่บ้าน หมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขาหมอน หมู่ 11 บ้านห้างสูงและหมู่ 13 บ้านหัวเตยมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน สูงที่สุด

ข้อที่ 1 ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจแตกต่างกัน

H0: ประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่าง

ตารางที่ 4.14 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	47	3.447	0.850	38.219	<0.000**
หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	132	3.356	0.770		
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	128	2.307	0.858		
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	49	3.277	0.670		
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	44	3.117	0.523		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.14 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ <0.000 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่อยู่ในหมู่บ้าน ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ค่าเฉลี่ย	หมู่บ้าน				
		หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	หมู่ 9 บ้านกงหนิง	หมู่ 11 บ้านห้างสูง	หมู่ 13 บ้านหัวเตย
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	3.447	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
หมู่ 8 บ้านเขาหมอน	3.356	-	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	2.307	-	-	-	แตกต่าง*	แตกต่าง*
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	3.277	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	3.117	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.15 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่าความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ระหว่างคู่ หมู่ 7 บ้านเขาค้อและ หมู่ 9 บ้านกงหนิง หมู่ 7 บ้านเขาค้อและ หมู่ 13 บ้านหัวเตย หมู่ 8 บ้านเขาหมอน และ บ้านกงหนิง บ้านกงหนิง และ หมู่ 11 บ้านห้างสูง และคู่ หมู่ 9 บ้านกงหนิง และ หมู่ 13 บ้านหัวเตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยผู้ที่อยู่หมู่บ้าน หมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขาหมอนและหมู่ 11 บ้านห้างสูง มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ สูงที่สุด

1.2 ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

H0: ประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนทั้ง 5หมู่บ้านมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงานของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	47	3.102	0.865	16.438	<0.000**
หมู่ 8 บ้านเขามอน	132	3.112	0.872		
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	128	2.336	0.965		
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	49	3.049	0.685		
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	44	2.923	0.556		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.16 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ <0.000 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่อยู่ในหมู่บ้าน ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงานของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ค่าเฉลี่ย	หมู่บ้าน				
		หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	หมู่ 8 บ้านเขามอน	หมู่ 9 บ้านกงหนิง	หมู่ 11 บ้านห้างสูง	หมู่ 13 บ้านหัวเตย
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	3.102	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 8 บ้านเขามอน	3.112	-	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	2.336	-	-	-	แตกต่าง*	แตกต่าง*
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	3.049	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	2.923	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.17 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่อยู่หมู่ 9 บ้านกงหนิง มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงานแตกต่างจากผู้ที่อยู่หมู่บ้านหมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขามอน หมู่ 11บ้านห้างสูงและหมู่13 บ้านหัวเตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยผู้ที่อยู่หมู่บ้าน หมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขามอน หมู่11 บ้านห้างสูงและหมู่13 บ้านหัวเตย มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน สูงที่สุด

1.3 ประชาชน ในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน

H0: ประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้านมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผลของประชาชนทั้ง 5หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	47	2.973	1.086	17.838	<0.000**
หมู่ 8 บ้านเขามอน	132	3.214	1.090		
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	128	2.189	1.079		
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	49	2.949	0.820		
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	44	2.994	0.718		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ<0.000 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่อยู่ในหมู่บ้าน ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบรายกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล ของประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ค่าเฉลี่ย	หมู่บ้าน				
		หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	หมู่ 8 บ้านเขามอน	หมู่ 9 บ้านกงหนิง	หมู่ 11 บ้านห้างสูง	หมู่ 13 บ้านหัวเตย
หมู่ 7 บ้านเขาค้อ	2.973	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 8 บ้านเขามอน	3.214	-	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
หมู่ 9 บ้านกงหนิง	2.189	-	-	-	แตกต่าง*	แตกต่าง*
หมู่ 11 บ้านห้างสูง	2.949	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง
หมู่ 13 บ้านหัวเตย	2.994	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.19 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายกลุ่มด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่อยู่หมู่ 9 บ้านกงหนิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ที่อยู่หมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขามอน หมู่ 11 บ้านห้างสูงและหมู่ 13 บ้านหัวเตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยผู้ที่อยู่หมู่ 7 บ้านเขาค้อ หมู่ 8 บ้านเขามอน หมู่ 11 บ้านห้างสูงและหมู่ 13 บ้านหัวเตย มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล สูงที่สุด

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

H0: ประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ปัจจัยส่วนบุคคลมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	T	P-value
ชาย	178	3.061	0.979	3.320	0.001**
หญิง	222	2.764	0.810		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.20 จะพบว่าค่า Sig เท่ากับ 0.001 น้อยกว่า 0.01 นั่นคือเพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว สูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

2.1 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีเพศแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

H0: เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

H1: เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 เพศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	T	P-value
ชาย	178	3.172	0.978	3.533	<0.000**
หญิง	222	2.853	0.825		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.21 จะพบว่าค่า Sig เท่ากับ <0.000 น้อยกว่า 0.01 นั่นคือเพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ สูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

2.2 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีเพศแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงานแตกต่างกัน

H0: เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

H1: เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 เพศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	T	P-value
ชาย	178	3.002	0.983	3.324	0.001**
หญิง	222	2.699	0.840		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.22 จะพบว่าค่า Sig เท่ากับ 0.001 น้อยกว่า 0.01 นั่นคือเพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน สูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

2.3 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีเพศแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

H0: เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

H1: เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 เพศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	T	P-value
ชาย	178	2.941	1.218	2.278	0.023**
หญิง	222	2.689	0.994		

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 จะพบว่าค่า Sig เท่ากับ 0.023 น้อยกว่า 0.05 นั่นคือเพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน สูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.4 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

H0: ประชาชนท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 กลุ่มอายุของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
20 ปีหรือต่ำกว่า	24	3.190	0.901	0.972	0.423
21 - 30 ปี	73	2.829	0.812		
31 - 40 ปี	115	2.950	0.906		
41 - 50 ปี	114	2.839	0.796		
51 ปีขึ้นไป	74	2.872	1.104		

จากตารางที่ 4.24 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.423 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า อายุที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.5 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

H0: อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

H1: อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 อายุที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
20 ปีหรือต่ำกว่า	24	3.131	0.894	0.750	0.558
21 - 30 ปี	73	2.871	0.865		
31 - 40 ปี	115	3.075	0.883		
41 - 50 ปี	114	2.956	0.804		
51 ปีขึ้นไป	74	3.010	1.128		

จากตารางที่ 4.25 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.558 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า อายุที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.6 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

H0: อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

H1: อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 อายุที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
20 ปีหรือต่ำกว่า	24	3.200	0.936	1.125	0.344
21 - 30 ปี	73	2.816	0.865		
31 - 40 ปี	115	2.843	0.878		
41 - 50 ปี	114	2.811	0.852		
51 ปีขึ้นไป	74	2.754	1.100		

จากตารางที่ 4.26 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.344 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า อายุที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.7 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

H0: อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

H1: อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 อายุที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
20 ปีหรือต่ำกว่า	24	3.281	1.064	1.659	0.159
21 - 30 ปี	73	2.771	0.944		
31 - 40 ปี	115	2.865	1.154		
41 - 50 ปี	114	2.671	1.019		
51 ปีขึ้นไป	74	2.777	1.278		

จากตารางที่ 4.27 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.159 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า อายุที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.8 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

H0: ประชาชนท้องถิ่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนท้องถิ่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 กลุ่มระดับการศึกษาของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

การศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
ประถมศึกษา	203	2.864	0.901	4.300	0.002**
มัธยมศึกษา/ปวช	129	2.903	0.891		
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	25	2.748	0.781		
ปริญญาตรี	38	2.936	0.869		
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.488	0.668		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.28 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.002 มีค่าน้อยกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	การศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช	อนุปริญญา (ปวท/ปวส)	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	2.864	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
มัธยมศึกษา/ปวช	2.903	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	2.748	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
ปริญญาตรี	2.936	-	-	-	-	แตกต่าง*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.488	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.29 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช อนุปริญญา(ปวท/ปวส)และ ปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวสูงที่สุด

2.9 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีการศึกษาแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุเทนอำเภอเกาะกูดจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

H0: ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวใน ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

H1: ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวใน ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 ระดับการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ

การศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
ประถมศึกษา	203	2.968	0.890	4.137	0.003**
มัธยมศึกษา/ปวช	129	3.037	0.926		
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	25	2.771	0.798		
ปริญญาตรี	38	2.947	0.893		
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.514	0.675		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.30 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.003 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	การศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช	อนุปริญญา (ปวท/ปวส)	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	2.968	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
มัธยมศึกษา/ปวช	3.037	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	2.771	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
ปริญญาตรี	2.947	-	-	-	-	แตกต่าง*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.514	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.31 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช อนุปริญญา(ปวท/ปวส) และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่การศึกษา สูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ สูงที่สุด

2.10 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีการศึกษาแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

H0: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

H1: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 ระดับการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน

การศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
ประถมศึกษา	203	2.782	0.928	3.885	0.004**
มัธยมศึกษา/ปวช	129	2.851	0.901		
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	25	2.736	0.736		
ปริญญาตรี	38	2.916	0.907		
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.360	0.699		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.32 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.004 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.33 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	การศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช	อนุปริญญา (ปวท/ปวส)	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	2.782	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
มัธยมศึกษา/ปวช	2.851	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
อนุปริญญา (ปวท/ปวส)	2.736	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
ปริญญาตรี	2.916	-	-	-	-	แตกต่าง*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.360	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.33 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช อนุปริญญา(ปวท/ปวส)และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน สูงที่สุด

2.11 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีการศึกษาแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

H0: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H1: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 ระดับการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล

การศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
ประถมศึกษา	203	2.783	1.094	3.730	0.005**
มัธยมศึกษา/ปวช	129	2.734	1.102		
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	25	2.720	0.985		
ปริญญาตรี	38	2.941	1.128		
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.600	0.652		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.34 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.005 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	การศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช	อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	2.783	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
มัธยมศึกษา/ปวช	2.734	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
อนุปริญญา(ปวท/ปวส)	2.720	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
ปริญญาตรี	2.941	-	-	-	-	แตกต่าง*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.600	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.35 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช อนุปริญญา (ปวท/ปวส) และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน สูงที่สุด

2.12 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

H0: ประชาชนท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 กลุ่มอาชีพของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
เกษตรกรกรรม	243	2.788	0.916	2.188	0.034*
ประมง	2	3.969	0.309		
ค้าขาย	32	2.949	0.939		
ธุรกิจส่วนตัว	39	3.098	0.802		
รับจ้างทั่วไป	48	2.996	0.714		
รับราชการ	17	3.338	1.090		
รัฐวิสาหกิจ	6	3.396	0.784		
อื่นๆ	13	2.846	0.926		

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.36 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.034 มีค่าน้อยกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.37 การเปรียบเทียบรายค่าอาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	อาชีพ						
		ประมง	ค้าขาย	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป	รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
เกษตรกรรวม	2.788	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง
ประมง	3.969	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
ค้าขาย	2.949	-	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง
ธุรกิจส่วนตัว	3.098	-	-	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
รับจ้างทั่วไป	2.996	-	-	-	-	แตกต่าง*	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง
รับราชการ	3.338	-	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
รัฐวิสาหกิจ	3.396	-	-	-	-	-	-	แตกต่าง*
อื่นๆ	2.846	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.37 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายค่าด้วยวิธีของ Duncan พบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวระหว่าง เกษตรกรรวม และ ประมง ,เกษตรกรรวม และ ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรวม และรับราชการ เกษตรกรรวม และ รัฐวิสาหกิจ ประมง และ ค้าขาย ประมง และรับจ้างทั่วไป ประมง และอาชีพอื่นๆ ค้าขาย และ ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย และ รับราชการ ค้าขาย และรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว และ รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว และ อาชีพอื่นๆ รับจ้างทั่วไป และ รับราชการ รับจ้างทั่วไป และ รัฐวิสาหกิจ รับราชการ และ อาชีพอื่นๆและคู่ รัฐวิสาหกิจ และอาชีพอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยผู้ที่มีอาชีพประมง ธุรกิจส่วนตัว รับราชการและรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว สูงที่สุด

2.13 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

H0: อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

H1: อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.38 อาชีพที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
เกษตรกร	243	2.916	0.935	1.702	0.107
ประมง	2	4.071	0.303		
ค้าขาย	32	2.964	0.839		
ธุรกิจส่วนตัว	39	3.066	0.866		
รับจ้างทั่วไป	48	3.137	0.754		
รับราชการ	17	3.412	1.076		
รัฐวิสาหกิจ	6	3.500	0.662		
อื่นๆ	13	2.868	0.938		

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.38 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.107 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.14 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

H0: อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

H1: อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 อาชีพที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
เกษตรกร	243	2.674	0.915	3.640	0.001**
ประมง	2	4.200	0.000		
ค้าขาย	32	2.981	0.991		
ธุรกิจส่วนตัว	39	3.133	0.772		
รับจ้างทั่วไป	48	2.996	0.779		
รับราชการ	17	3.329	1.017		
รัฐวิสาหกิจ	6	3.200	0.885		
อื่นๆ	13	2.938	0.943		

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.39 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.001 มีค่าน้อยกว่า 0.01 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 4.40 การเปรียบเทียบรายคู่อาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	อาชีพ						
		ประมง	ค้าขาย	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป	รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
เกษตรกร	2.674	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ประมง	4.200	-	แตกต่าง*	แตกต่าง*	แตกต่าง*	แตกต่าง*	แตกต่าง*	แตกต่าง*
ค้าขาย	2.981	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ธุรกิจส่วนตัว	3.133	-	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รับจ้างทั่วไป	2.996	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รับราชการ	3.329	-	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รัฐวิสาหกิจ	3.200	-	-	-	-	-	-	ไม่แตกต่าง
อื่นๆ	2.938	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.40 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่า ผู้ที่อาชีพประมง มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกร ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีอาชีพ ประมงมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวสูงที่สุด

2.15 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน

H0: อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H1: อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 อาชีพที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
เกษตรกร	243	2.706	1.116	1.531	0.155
ประมง	2	3.500	0.707		
ค้าขาย	32	2.883	1.268		
ธุรกิจส่วนตัว	39	3.109	1.040		
รับจ้างทั่วไป	48	2.750	0.851		
รับราชการ	17	3.221	1.317		
รัฐวิสาหกิจ	6	3.458	1.005		
อื่นๆ	13	2.692	1.086		

จากตารางที่ 4.41 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.155 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.16 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีรายได้ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน

H0 :ประชาชนท้องถิ่น ที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

H1 :ประชาชนท้องถิ่น ที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

รายได้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	45	2.896	0.907	2.653	0.033*
5,001 - 10,000 บาท	144	2.872	0.928		
10,001 - 15,000 บาท	138	2.799	0.857		
15,001 - 20,000 บาท	49	2.983	0.881		
มากกว่า 20,001 บาท	24	3.424	0.879		

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.42 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.033 มีค่าน้อยกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.43 การเปรียบเทียบรายคู่รายได้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

รายได้	ค่าเฉลี่ย	รายได้				
		5,000 บาท หรือน้อยกว่า	5,001 - 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	มากกว่า 20,001 บาท
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	2.896	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
5,001 - 10,000 บาท	2.872	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
10,001 - 15,000 บาท	2.799	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
15,001 - 20,000 บาท	2.983	-	-	-	-	แตกต่าง*
มากกว่า 20,001 บาท	3.424	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.43 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ 5,000 บาทหรือน้อยกว่า 5,001 - 10,000 บาท รายได้ 10,001 - 15,000 บาท และรายได้ 15,001 - 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 20,001 บาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวสูงที่สุด

2.17 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

H0: รายได้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

H1: รายได้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.44 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ

รายได้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	45	2.956	0.943	1.797	0.129
5,001 - 10,000 บาท	144	2.991	0.917		
10,001 - 15,000 บาท	138	2.921	0.870		
15,001 - 20,000 บาท	49	3.026	0.942		
มากกว่า 20,001 บาท	24	3.452	0.881		

จากตารางที่ 4.44 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.129 มีค่ามากกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.18 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

H0: รายได้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

H1: รายได้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด สุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.45 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน

รายได้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	45	2.858	0.952	2.584	0.037*
5,001 - 10,000 บาท	144	2.774	0.962		
10,001 - 15,000 บาท	138	2.755	0.858		
15,001 - 20,000 บาท	49	2.959	0.897		
มากกว่า 20,001 บาท	24	3.350	0.826		

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.45 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.037 มีค่าน้อยกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.46 การเปรียบเทียบรายคู่รายได้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน

รายได้	ค่าเฉลี่ย	รายได้				
		5,000 บาท หรือน้อยกว่า	5,001 - 10,000 บาท	10,001 - 15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	มากกว่า 20,001 บาท
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	2.858	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
5,001 - 10,000 บาท	2.774	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
10,001 - 15,000 บาท	2.755	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
15,001 - 20,000 บาท	2.959	-	-	-	-	แตกต่าง*
มากกว่า 20,001 บาท	3.350	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.46 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงานแตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ 5,000 บาทหรือน้อยกว่า 5,001 - 10,000 บาท 10,001 - 15,000 บาท และ 15,001 - 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงาน สูงที่สุด

2.19 กลุ่มประชาชน ท้องถิ่นที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน

H0: รายได้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H1: ที่รายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.47 กลุ่มรายได้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล

รายได้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
5,000 บาทหรือน้อยกว่า	45	2.839	1.020	3.209	0.013*
5,001 - 10,000 บาท	144	2.786	1.171		
10,001 - 15,000 บาท	138	2.639	1.052		
15,001 - 20,000 บาท	49	2.939	1.030		
มากกว่า 20,001 บาท	24	3.469	1.092		

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.47 จะเห็นว่า P-value เท่ากับ 0.013 มีค่าน้อยกว่า 0.05 นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.48 การเปรียบเทียบรายคู่รายได้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล

รายได้	ค่าเฉลี่ย	รายได้				
		5,000 - หรือน้อยกว่า	5,001 - 10,000 บาท	10,001 - 15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	มากกว่า 20,001 บาท
5,000 หรือน้อยกว่า	2.839	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
5,001 - 10,000 บาท	2.786	-	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
10,001 - 15,000 บาท	2.639	-	-	-	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*
15,001 - 20,000 บาท	2.939	-	-	-	-	แตกต่าง*
มากกว่า 20,001 บาท	3.469	-	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.48 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Duncan พบว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ 5,000 บาทหรือน้อยกว่า 5,001 - 10,000 บาท 10,001 - 15,000 บาท และ 15,001 - 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 20,001 มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล สูงที่สุด

ผลจากการศึกษาจากสมมติฐานจะพบว่า สมมติฐานทั้งสองข้อจะยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากความแตกต่างด้านต่างๆของคนในพื้นที่เช่นด้านเพศ อายุ การศึกษาฯและที่สำคัญประชาชนที่อาศัยหมู่บ้านต่างกันจะให้ความร่วมมือแตกต่างซึ่งจะขึ้นอยู่กับผู้นำของแต่ละหมู่บ้านในการบริหารงานและเป็นที่เคารพของลูกบ้านแต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าข้อที่ 1.ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันจะยอมรับสมมติฐานทั้งทางด้านร่วมคิดและตัดสินใจด้านการดำเนินงานและด้านติดตามและประเมินผล และข้อที่ 2. ประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันจะมีพบว่ายอมรับสมมติฐานแต่จะพบว่ามีด้านอายุและรายได้ในด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ และอาชีพ ในด้านร่วมคิดและตัดสินใจและด้านติดตามและประเมินผลที่ปฏิเสธ สมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สังเกตความมุ่งหมายสมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งเที่ยวโดยศึกษาความสำคัญของการมีส่วนร่วมและปัญหาในชุมชนท้องถิ่นทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและแนวทางการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและสามารถเข้าใจปัญหาและอุปสรรคของประชาชนในการมีส่วนร่วม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งเที่ยวตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถสรุปได้ดังนี้

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยมีรายละเอียดอยู่ในบทที่ 4

5.2.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการดำเนินการและด้านการติดตามผล

พบว่าด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ อันดับแรกที่ประชาชนมีส่วนร่วมคือการร่วมวางแผนกิจกรรมต่างๆเช่น กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติร่วมมือพัฒนาริมถนนอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.265) รองลงมาคือการร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.140) การร่วมคิดหาวิธีการที่จะได้งบประมาณเพื่อกิจกรรมต่างๆเช่นทอดผ้าป่าชุมชนอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.115) การร่วมเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นผ่านตัวแทนหมู่บ้านผู้นำท้องถิ่นเช่นการของบประมาณมาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.99)การร่วมพิจารณาสาเหตุของปัญหาหรือความต้องการเช่นปัญหาของขยะมูลฝอยปัญหาน้ำเน่าเสียในลำคลอง อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.890) การร่วมคิดและช่วยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

ท้องถิ่นเช่นการติดป้ายประกาศต่างๆอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.883) และการร่วมตัดสินใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีในอยู่ท้องถิ่นเช่นการตัดต้นไม้มาช่วยปรับปรุงสถานที่ต่างๆอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.680)

พบว่าด้านการดำเนินการ อันดับแรกที่ประชาชนมีส่วนร่วมคือการร่วมคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการพัฒนาอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.158) รองลงมาการร่วมกำหนดแผนงานการทำงานเช่นการปรับปรุงสถานที่ที่มีส่วนร่วมในชุมชนอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.998) การร่วมสนับสนุนทางการเงินวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.838) การร่วมปฏิบัติกิจกรรมเช่นเก็บขยะในแหล่งท่องเที่ยวเก็บขยะในคลองอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.630) และการร่วมเผยแพร่ความก้าวหน้าของการพัฒนาเช่นแจกใบปลิวแผ่นพับป้ายโฆษณาอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.548)

พบว่าด้านการติดตามผลและประเมิน ผลอันดับแรกที่ประชาชนมีส่วนร่วมคือการร่วมประเมินผลการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.833) รองลงมาการร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.815) การร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.793) และการร่วมตรวจติดตามกิจกรรมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.765)

5.2.3 ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจด้านการเมืองและสังคม

พบว่าปัจจัย 4 อันดับอันดับแรก ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนคือด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนอยู่ในระดับการมีปัญหและอุปสรรคปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.826) รองลงมาด้านการเมืองอยู่ในระดับการมีปัญหและอุปสรรคน้อย (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.582) ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับการมีปัญหและอุปสรรคน้อย (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.489) และด้านสังคมอยู่ในระดับการมีปัญหและอุปสรรคน้อย (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.385)

5.2.4 ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนในตำบลท่าอุแท้อำเภอกาญจนดิษฐ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน แยกเป็นรายข้อได้ดังนี้

จากสมมติฐานที่ 1 สามารถจำแนกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1) ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนินงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการดำเนิน แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.สมมติฐานข้อที่ 2 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันแยกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

จากสมมติฐานที่ 1 สามารถจำแนกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1) กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่เพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

3) กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแทอำเภอกาญจนดิษฐ์จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5) กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีรายได้ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันทั้งทางด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฐานพัฒน์ ทิพย์บรรพต(2554) พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน ด้านร่วมมือร่วมคิดตัดสินใจในการพัฒนาในการวางแผนในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในการวางแผนระดับน้อย และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และศราวุธ ดันเถียร (2551) พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับต่ำ ทั้งการมีส่วนร่วมในการศึกษา ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

2. สมมติฐานข้อที่ 2 กลุ่มประชาชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันแยกเป็นรายย่อยได้ดังนี้

เพศ จากผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่นในตำบลท่าอุแท ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่จะพบว่าผลงานวิจัยของกนกพรแสงศรี(2553)พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมืองจังหวัดพังงาไม่แตกต่างกัน

อายุ ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา จากผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่นในตำบลท่าอุแท ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าจะเป็นไปได้ว่าความต้องการในการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกพร แสงศรี (2553) พบว่าประชาชนที่ระดับการศึกษาสูงเป็นกลุ่มที่มีโอกาสทางสังคมสูงส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพนอกพื้นที่ทำให้มองเห็นความสำคัญน้อยกว่า

อาชีพ จากผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่นในตำบลท่าอุแท ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

รายได้ จากผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่นในตำบลท่าอุแท ที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กษมา ประจง (2546) มีทั้งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกได้แก่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การยกมาตรฐานการครองชีพ การสร้างความสามัคคีในชุมชน การป้องกันการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชาชน ความร่วมมือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมงานศิลปวัฒนธรรม และความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ และด้านลบ ได้แก่ ปัญหารายได้ไม่แน่นอนการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และค่านิยมการขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนค่านิยมในการครองชีพ และการทำลายทางชีวภาพ

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องแก้ไขและปรับปรุงด้านต่างๆดังนี้

5.4.1 ด้านการร่วมคิดและการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ไม่ใช่ระดับมากที่สุด ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องควรรีบจะแก้ไข ควรที่จะรีบชี้แจงเหตุผลให้ประชาชนหันมาสนใจ ให้ความร่วมมือในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะให้ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นคนท้องถิ่นอื่นๆและนักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ เป็นการนำรายได้เข้ามาสู่คนในชุมชน

5.4.2 ด้านการดำเนินงาน จะเห็นได้ว่าด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่งที่ต้องอาศัยคนในชุมชน ในการพิจารณาเลือกตัวแทน ในการพัฒนาไม่ว่าจะการสนับสนุนทางการเงิน หรืออุปกรณ์ต่างๆ การเข้าร่วมกำหนดแผนงานเผยแพร่ความก้าวหน้า เช่น การแจกแผ่นพับใบปลิวต่างๆ และการร่วมปฏิบัติกิจกรรม ต้องอาศัยคนในชุมชน แต่ประชาชนกลับให้ความสนใจในระดับปานกลาง ไม่ใช่ระดับมากที่สุดผู้เกี่ยวข้องควรลงพื้นที่และอธิบายถึงความสำคัญ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น

5.4.3 ด้านการติดตามผลและประเมินผล จะเห็นได้ว่าด้านนี้ไม่ได้แตกต่างจากด้านอื่นๆ ประชาชนยังให้ความสำคัญระดับปานกลาง ไม่ใช่ระดับมากที่สุดผู้เกี่ยวข้องควรที่จะหาสรุปว่า เพราะเหตุผลใดทำไมประชาชนจึงไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรับรู้เรื่องเหล่านี้

จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งเที่ยว จะพบประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมมากนัก อาจจะเป็นสาเหตุความไม่ชัดเจนของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือ ตัวของประชาชนไม่มีเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วม แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าปัญหาของชุมชนยังมีอีกมากที่ยังไม่ได้แก้ไขปรับปรุง เช่น การรักษาแหล่งเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชน การตัดต้นไม้ทำลายการเสื่อมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งเที่ยวที่เกิดจากภัยธรรมชาติ การขาดแคลนงบประมาณ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆเช่น ที่จอดรถห้องน้ำห้องส้วม และความขัดแย้งระหว่างผู้นำกับชุมชน และคนในชุมชนกันเองไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ ควรจะมีผู้เกี่ยวข้องมาดูแลสอบถามอธิบายถึงปัญหาดังกล่าว

5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

5.5.1 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในด้านความต้องการของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวว่า ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น

เพียงใด

5.5.2 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในด้านความเปลี่ยนแปลงของประชาชนในท้องถิ่นต่อการมาของนักท่องเที่ยว

5.5.3 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการตลาดในการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกับสิ่งแวดล้อม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 2.4 ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว
- 2.5 ข้อมูลพื้นฐานและแหล่งท่องเที่ยวของตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายการมีส่วนร่วม นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ทั้งความหมายที่คล้ายกันและแตกต่างกันตามทัศนคติของแต่ละท่าน ได้ดังต่อไปนี้

สรฤทธ จันสุข (2555) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่าการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่ง และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่เป็นไป ในรูปของผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมกระทำให้เกิดผลของกิจกรรมที่เข้าร่วมมิใช่เป็นผู้ร่วมคิดตัดสินใจหรือผู้ ได้รับประโยชน์ นอกจากนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนร่วมกันก็เป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนงานโครงการดังกล่าว และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินโครงการของชุมชน ซึ่งอาจเป็นไปโดยการมีส่วนร่วมแบบตัวแทนหรือเป็นไปโดยการได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเอง

สุริยน ตันตราจิณ (2554) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

จินรัตน์ สมสืบ (2539,น. 20) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนามีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วมหลักการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน เป็นต้นสิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ในการงานพัฒนาชุมชนและคนก็มีส่วนสำคัญที่สุด เพราะคนเป็นศูนย์กลางหลักในการพัฒนาที่จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดีการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนาชนบทไม่มีประเทศไหนที่พัฒนาโดยปราศจากการร่วมมือของประชาชน

วันชัย วัฒนศัพท์ (2546) ได้อธิบายว่าหลักของการมีส่วนร่วมในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ“การตัดสินใจ”นั่นคือ การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีคุณค่าและอย่างชอบธรรม และต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (meaningful participations) ไม่ว่าระบบไว้ให้ดูเหมือนว่าได้จัดกระบวนการให้มีส่วนร่วมแล้วเท่านั้น

สนธยา พลศรี (2530,น. 228) ได้กล่าวว่าทฤษฎีกับการมีส่วนร่วม ว่าเป็นผลมาจากการวิจัยทาง จิตวิทยาสังคมบางเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการเปลี่ยนพฤติกรรมทำให้เกิดขึ้นได้โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ เลวิน (Lqwin) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สองอย่างคือ การอภิปรายกลุ่มและการบรรยายพบว่า

- 1.ในกลุ่มที่ใช้การบรรยาย ผู้ฟังเพียงแต่รับฟัง ไม่มีส่วนร่วมในกลุ่มที่ใช้การอภิปรายกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมมากทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
- 2.ในการบรรยายนั้นผู้ฟังได้มีความรู้สึกผูกมัดว่าจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่การประชุมในกลุ่มความพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีอยู่ในตัวสมาชิกแต่ละคนไม่มากนัก
- 3.วิธีบรรยายนั้นจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลในส่วนพุทธิปัญญาเท่านั้น แต่ในการประชุมกลุ่มจะมีผลต่อองค์ประกอบของทัศนคติและพฤติกรรมด้วย นอกจากนี้มีข้อที่น่าสังเกตคือ ความคิดเห็นของกลุ่มมีผลต่อองค์ประกอบทางด้านทัศนคติของบุคคลมากในขณะที่กระบวนการกลุ่มกำลังดำเนินอยู่ บุคคลในกลุ่มจะสามารถมองเห็นความเชื่อของกลุ่มจากการอภิปราย

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎีซึ่ง อคิน รพีพัฒน์ (อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545 น. 7-9) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

Maslow (อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์, 2527, น. 7-8) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะทำให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม

โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้น ความต้องการ (hierarchy of needs) คือความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจาก น้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1) ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (survival need) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกายหรือถูกขโมยทรัพย์สินหรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

3) ความต้องการทางด้านสังคม (social needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self-esteem needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถและความสำคัญของบุคคล

5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุดที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูง ตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบการ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตาม ถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะ เกิดสำนึกในความรับผิดชอบอันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้นจะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะ

คนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน (ยุพาพร รูปงาม, 2545, น. 8)

3. ทฤษฎีสร้างความรู้สึกราชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือการสร้างความรู้สึกราชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเองพอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อ ท้องถิ่น (ยุพาพร รูปงาม, 2545, น.8)

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกันทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคนจูงใจไปยังเป้าหมายโดยทั่วไปแล้ว ผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่ การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง (ยุพาพร รูปงาม, 2545, น. 8)

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยั่งยืนเพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างใดก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์ (ยุพาพร รูปงาม, 2545, น.8-9)

ประโยชน์ของการที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ย่อมก่อให้เกิดการพึ่งตนเองได้ในที่สุด เนื่องจากเกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา และสร้างความเจริญให้กับชุมชนหรือหมู่บ้านของตนผ่านกิจกรรมกระบวนการทำงานตามโครงการ
2. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นการสะท้อนถึงความจริงใจของรัฐที่มีการสนับสนุนให้ประชาชนมีเสรีภาพในการตัดสินใจ และกำหนดชะตากรรมของท้องถิ่นของตน

3. เป็นช่องทางสะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น ได้ถูกต้อง ตรงประเด็น

4. เป็นการสร้างฉันทามติร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจ เนื่องจากการสร้างข้อตกลงที่เกิดจากการยอมรับร่วมกันภายในกลุ่ม

5. เป็นการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคคล เพราะในกระบวนการมีส่วนร่วมย่อมจะต้องการแลกเปลี่ยนความรู้ และข้อคิดเห็นระหว่างกัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเสมือนเวทีในการเรียนรู้ที่มีประโยชน์อย่างมาก

6. เป็นการสนับสนุนการพัฒนาความรักท้องถิ่นและความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นในพฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่น

7. ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงาน อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนา ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน และช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการดูแลบำรุงรักษา (ชุดวิจัยชุมชน หลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ, น. 115)

การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม นั้น จะเห็นได้ว่านักวิชาการได้พูดถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขันในการพัฒนาในกิจกรรมต่างๆ ในการร่วมคิดตัดสินใจ และรับผลประโยชน์ร่วมกัน และมีนักวิชาการบางท่านได้พูดว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ร่วมคิด ร่วมทำ และยอมรับผลกระทบร่วมกัน และมีบางท่านยังกล่าวอีกว่าการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา และยังบอกว่าคนเป็นศูนย์กลางหลักในการพัฒนาที่ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาในทางที่ดี เป็นหัวใจหลักของการพัฒนาชนบท และทุกประเทศต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชน

นอกจากนี้นักวิชาการยังกล่าวถึงการเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณค่าและอย่างชอบธรรม และเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทำให้ประชาชนหรือชุมชนได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการตัดสินใจมากขึ้น มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริการ มีส่วนในการประเมินผลโครงการต่างๆของชุมชนในท้องถิ่นและยังเป็นส่วนสำคัญในการร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผนตัดสินใจ ติดตามตรวจสอบตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ให้ดีขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

คำว่า สิ่งแวดล้อม (Environment) มีรากศัพท์เดิมมาจากภาษาฝรั่งเศสแปลว่า รอบ (Around) ในประเทศไทย มีผู้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้มากมายหลายความหมาย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “สิ่งแวดล้อม

หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น” ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพและสังคม ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดโดยธรรมชาติ และมนุษย์ได้ทำขึ้น และสามารถให้ความหมายที่สื่อให้เห็น สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้นที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งที่เห็นได้ด้วยตาและมองไม่เห็นด้วยตา สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ตลอดจนสิ่งที่是一切ที่ให้คุณและโทษ (ประชา จันทร์แก้ว และคณะ, 2542)

นอกจากนี้ มีชัย วรสาธน์ (2535) ให้คำจำกัดความของสิ่งแวดล้อมที่หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ภูเขา ฯลฯ และที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ถนน สะพาน โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ ทั้งที่มองเห็นได้และไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ฯลฯ และ จิรากรณ คชเสนี (2549) ให้คำจำกัดความของสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน โดยหมายถึง สถานะและปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ล้อมรอบสิ่งมีชีวิต ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับสิ่งมีชีวิตนั้นอย่างแยกกันไม่ออก และมีหน้าที่หลัก คือ การให้และรองรับการถ่ายทอดสาร พลังงานและข้อมูลแก่สิ่งมีชีวิต

ประเภทของสิ่งแวดล้อม

มีนักวิทยาศาสตร์หลายท่านได้แยกประเภทของสิ่งแวดล้อมไว้เหมือนกันและคล้ายคลึงกัน ดังต่อไปนี้

มีชัย วรสาธน์ (2535) ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งแวดล้อมมี 2 ประเภทคือ 1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ 2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แสงแดด ป่าไม้ สัตว์ ฯลฯ ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินี้บางชนิดอาจต้องใช้เวลาเนิ่นนานนับร้อย นับพันปี จึงจะเกิดขึ้นมาได้ แต่บางชนิดก็อาจใช้เวลาในการเกิดขึ้นเพียงชั่วโมงเดียว หรือเพียงวันเดียวก็สามารถเกิดขึ้นมาได้ สิ่งแวดล้อมที่เกิดตามธรรมชาตินี้สามารถแบ่งย่อยออกไปได้อีก 2 ประเภท

1.1 สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและเป็นสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งได้แก่ มนุษย์ สัตว์ พืช ฯลฯ สิ่งมีชีวิตเหล่านี้อาจมีรูปร่างแปลกๆ แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิด และพันธุกรรมของสิ่งต่างๆ เหล่านั้น

1.2 สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเป็นสิ่งไม่มีชีวิต อาจเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ จับต้องได้ หรือเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แสงสว่าง เสียง รังสี ความร้อน เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ อาจเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ จับต้องได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ รถยนต์ อาคาร สะพาน ฯลฯ หรือเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ฯลฯ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจแบ่งย่อยออกไปได้อีก 2 ประเภท คือ

2.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมา และสามารถมองเห็นได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ รถยนต์ ฯลฯ ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเองเหล่านี้มีทั้งสิ่งที่จำเป็นและสิ่งที่ฟุ่มเฟือย และมนุษย์ได้เลือกสร้างขึ้นในที่ต่างๆ กัน ตามแต่มนุษย์ต้องการ

2.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคม หรือสิ่งแวดล้อมทางนามธรรม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีตัวตน ไม่มีรูปร่าง สาเหตุที่มนุษย์สร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมเหล่านี้ขึ้นมา ก็เพื่อความเป็นระเบียบของการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ

ประชา อินทร์แก้วพ.ศ.2542ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งแวดล้อม เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (Natural Environment) ซึ่งเป็นแบ่งย่อยออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1.1 สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต (Biotic Environment) เช่น พืช สัตว์ ไวรัส และมนุษย์

1.2 สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต (Abiotic Environment) หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ความร้อน แสงแดด อากาศ ดิน ภูมิประเทศ ไฟ เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manmade Environment) ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือพวกที่มีรูปทรงสามารถเห็นได้ตลอดเวลา (Physical Environment) เช่น เมือง ถนน รถยนต์ เครื่องบิน เครื่องใช้ในบ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นต้น อีกพวกหนึ่งเป็นวิธีการดำเนินของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมนามธรรม (Abstract หรือ Social Environment) สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ ได้แก่ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม การปกครอง การเมือง ศาสนา กฎหมาย การศึกษา ความเชื่อ เศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิทยาการต่างๆ รวมทั้งเทคโนโลยีที่มนุษย์ไม่หยุดยั้งด้วย

วินัย วีระพัฒนานนท์ และบานชื่น สี่พันส่อง (2537) ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต (Biotic Environment)แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

1.1 สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต (Natural Environment) คือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มนุษย์ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการเกิด เช่น พืชในป่า สัตว์ในป่า สัตว์น้ำชนิดต่างๆ ในทะเล

1.2 สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man MadeEnvironment) คือ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองโดยมีมนุษย์เป็นผู้สร้าง ส่วนใหญ่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น พืชต่างๆ ในสวนในไร่ โคและสุกรในฟาร์ม

2. สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต (Abiotic Environment) แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

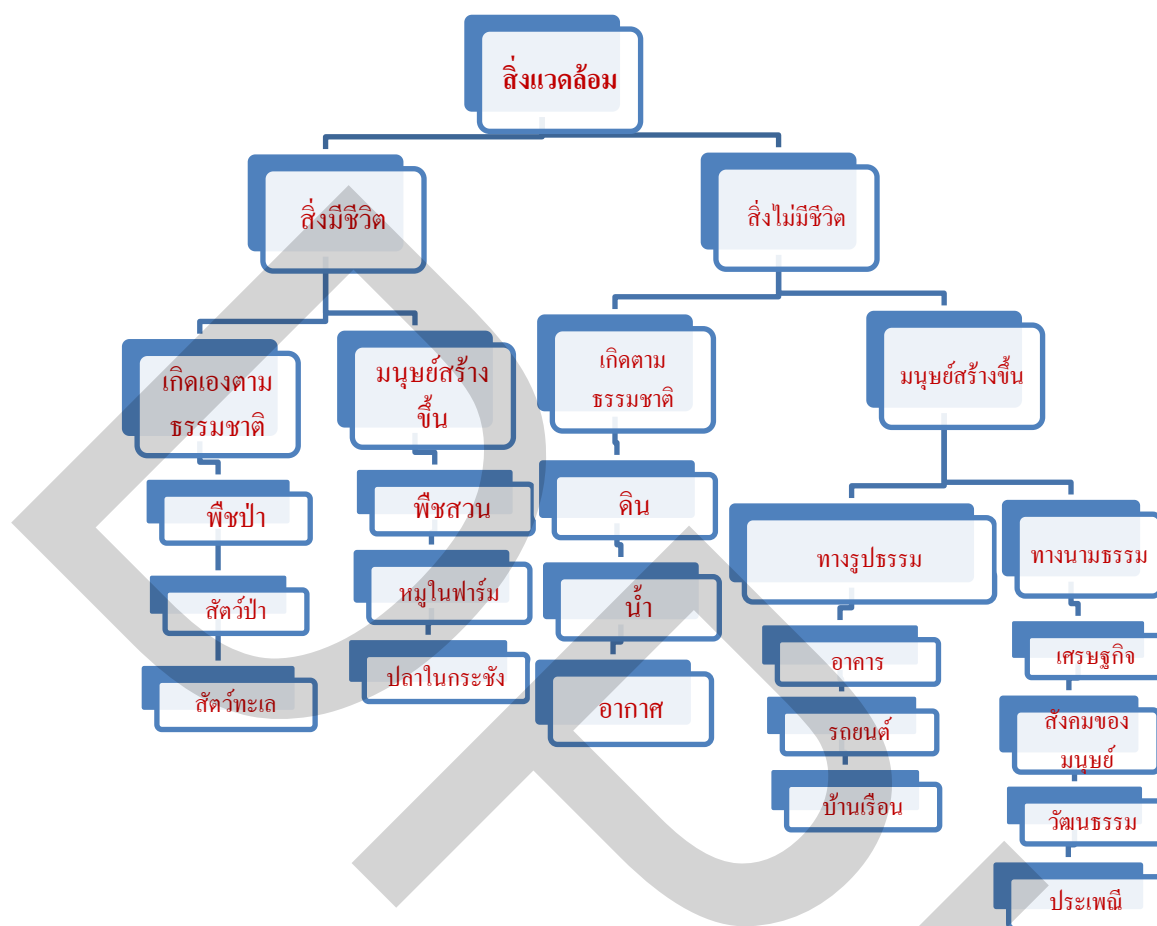
2.1 สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต (Natural Environment) คือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน แม่น้ำ ลม ฝน แสงแดด ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ

2.2 สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man Made Environment) คือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อปัจจัยในการดำรงชีวิต หรือเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ และเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.2.1 สิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Physical Feature Environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีรูปทรง มองเห็นและจับต้องได้ เช่น บ้านเรือน ถนน รถยนต์ เสื้อผ้า

2.2.2 สิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มองเห็นได้ยากเพราะไม่ใช่วัตถุ เป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างหนึ่ง เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี

จากประเภทของสิ่งแวดล้อมที่กล่าวมา สิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆคือ สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต ซึ่งสิ่งแวดล้อมทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีทั้งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และส่วนหนึ่งเกิดจากการสร้างขึ้นโดยมนุษย์ ดังภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 แสดงประเภทของสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุป คำจำกัดความของสิ่งแวดล้อมนั้นได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้าง สิ่งที่มีมองเห็นด้วยตาและไม่สามารถมองเห็นด้วยตาตัวเอง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ และประเภทของสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ นักวิชาการได้ให้ความหมายที่ตรงกันว่าสิ่งแวดล้อมมี 2 ประเภทคือ 1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและ 2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นการบ่งบอกว่าทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกมีความสัมพันธ์กัน และทุกสรรพสิ่งเป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ต่อการดำรงชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์เราทั้งสิ้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว โดยปกป้องและรักษาโอกาสให้กับคนในรุ่นต่อ ๆ ไปในอนาคต ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการทรัพยากรทั้งหมดที่จะสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในขณะที่จะสามารถธำรงรักษาเนื้อหาทางวัฒนธรรม กระบวนการทางนิเวศวิทยาที่จำเป็น ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเกื้อหนุนและระบบต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนชีวิต พืช สัตว์ และมนุษย์ทั้งหลาย ซึ่งจากกรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถเป็นหลักการได้ 5 ข้อ คือ (World Tourism Organization, 1998, pp. 21-22)

1. ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทรัพยากรอื่น ๆ ในการท่องเที่ยว จะต้องได้รับการอนุรักษ์ไว้เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต โดยจะยังสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่สังคมปัจจุบันได้
2. จะต้องมีการวางแผนและจัดการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาทางสิ่งแวดล้อมและสังคม วัฒนธรรมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
3. คุณภาพของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมจะยังคงได้รับการรักษาไว้ได้ และปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เมื่อจำเป็นที่จะต้องจัดทำ
4. จะต้องรักษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเอาไว้เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะยังคงสามารถรักษาความเป็นที่นิยมอยู่ได้ และสามารถทำการตลาดต่อไปได้
5. ผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวจะต้องแผ่แพร่หรือกระจายไปในทุกภาคส่วนของสังคม หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีหลักเกณฑ์ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมของชุมชน (2) ความร่วมมือของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (3) การสร้างโอกาสการจ้างงานที่มีคุณภาพ (4) การกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว (5) การใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าเกิดประโยชน์สูงสุด (6) การวางแผนระยะยาว (7) ความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (8) ความสอดคล้องกันระหว่างแผนการท่องเที่ยวและแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ (9) ความร่วมมือระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้ปฏิบัติ (10) การประสานความร่วมมือระหว่างแหล่งท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ (11) การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว (12) การสร้างหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบ (13) การเน้นผลประโยชน์ชุมชน คุณค่าสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม (14) การพัฒนาคน การศึกษาและหลักสูตรต่าง ๆ (15) การเสริมสร้างลักษณะเด่นอัตลักษณ์ของชุมชนและพื้นที่ (16) การคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของทรัพยากร (17) การ

ดำรงรักษาทรัพยากรมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและ (18) การทำการตลาดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552: น.54)

หลักการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้น ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 10 ประการดังนี้ (ราไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2547)

1. อนุรักษ์โดยใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) หมายถึง การที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ที่มีบทบาทด้านการท่องเที่ยว ต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมทั้งมรดกทางธรรมชาติ และมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างประหยัด โดยคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่าคุณภาพของธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดของเสีย (Reducing over- consumption and waste)
3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain diversity)
4. ประสานการพัฒนากการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planing)
5. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy)
6. การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities)
7. มีการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public)
8. การพัฒนาบุคลากร (Training staff)
9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือในการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing Tourism responsibly)
10. ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัย (undertaking research)

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมีแนวความคิดที่มุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม ปรับสภาพการจัดการเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไป (paradigm shift) ที่เปลี่ยนจากสังคมบริโภคนิยมสู่ยุคสมัยสังคมเป็นใหญ่ (สมัย อาภาภิรม, 2538) ขอบเขตของการพัฒนาจึงครอบคลุมทุกองค์ประกอบทุกส่วนของการท่องเที่ยวหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งหมดต้องมุ่งสู่ความยั่งยืน (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542, น. 2-6) ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนมีลักษณะที่เป็นบูรณาการ (integrated) คือ ทำให้เกิดเป็นองค์รวม (holistic) นั่นคือ องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือ มี

ดุลยภาพ (balance) หรือพหุอรรถหนึ่ง คือ การทำให้กิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), 2550) โดยการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกคนในประเทศสามัญสำนึกเป็นจุดเริ่มต้นของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ความสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมจะทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวคงอยู่บนโลกได้อย่างยาวนาน เมื่อทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่เกิดความเสื่อมโทรม และสามารถอำนวยประโยชน์ต่อบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีแล้ว การท่องเที่ยวก็จะเกิดความยั่งยืนในที่สุด (ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์, 2547ข) นั่นคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำรงอยู่ได้ โดยมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเยื่อนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงสามารถรักษาความดึงดูดใจไว้ได้ไม่เสื่อมคลาย ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติที่จะรองรับได้ และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนทุกส่วนต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงมีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศของท้องถิ่นนั้นไว้ได้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม จะต้องไม่มีหรือมีน้อยที่สุด ซึ่งมีเพียงการจัดการอย่างยั่งยืนเท่านั้นจึงจะสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไว้ได้ (พจนานวนศิริ, 2546, น. 68-70; มิสรา สามารถ, 2543, น. 26-30; สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542, น. 2)

จากการทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้นสรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นักวิชาการส่วนมากจะเน้นให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแบบเดิมมากที่สุด และมีการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมให้คงเดิมและเกิดผลกระทบน้อยที่สุด มีการพัฒนาเหมือนจำเป็นต้องทำ และต้องสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวสม่ำเสมอ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติที่จะรองรับได้ ยังต้องให้ความรู้กับประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นคอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการในส่วนที่เป็นผู้เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้คนรุ่นต่อไปในอนาคต

2.4 ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

ความหมาย “ชุมชน” พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2524 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2524, น. 112) ให้ความหมายว่าชุมชนหรือประชาคม คือ

1. กลุ่มย่อยที่มีลักษณะหลายประการเหมือนกันลักษณะสังคมแต่มีขนาดเล็กกว่าและมีความสนใจร่วมที่ประสานงานในวงแคบกว่า ชุมชน หมายถึงเขตพื้นที่ระดับของความคุ้นเคย และการติดต่อระหว่างบุคคลตลอดจนพื้นฐานความยึดเหนี่ยวเฉพาะบางอย่างที่ทำให้ชุมชนต่างไปจากกลุ่มเพื่อนบ้านชุมชนมีลักษณะเศรษฐกิจเป็นแบบเลี้ยงตัวเองที่จำกัดมากกว่าสังคมแต่ภายในวงจำกัดเหล่านั้นย่อมมีการสังสรรค์ใกล้ชิดกว่าและความเห็นอกเห็นใจลึกซึ้งกว่า อาจจะมีสิ่งเฉพาะบางประการที่ผูกพันเอกภาพเช่นเชื้อชาติ ต้นกำเนิดเดิมของชาติหรือศาสนา

2. ความรู้สึกและทัศนคติทั้งหมดที่ผูกพันปัจเจกบุคคลให้รวมเข้าเป็นกลุ่ม

Robert M. Maclver (อ้างถึงในไพรัตน์ เจริญมิตร, 2544, น. 1 –2) ให้ความหมายไว้ในหนังสือ Society, Its Structure and changes ว่าชุมชนคือ กลุ่มชนที่อยู่ร่วมกัน และสมาชิกทุกคนได้ให้ความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นร่วมกันมิเพียงแต่ให้ความสนใจอย่างใดอย่างหนึ่งเฉพาะ แต่ให้ความสนใจโดยทั่วไปซึ่งมีขอบเขตมากพอที่จะอยู่ร่วมกันในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้แล้วชุมชนนั้นอาจหมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างง่าย ๆ เช่น หมู่บ้านหนึ่ง ชนเผ่าหนึ่ง หรือการอยู่ร่วมกันขนาดใหญ่ เช่น เมืองหนึ่งๆหรือประเทศหนึ่ง

Roland Warran (อ้างถึงในจิรพรรณ กาญจนะจิตรา, 2530, น. 11) ให้ความหมายไว้ว่า “ชุมชน” หมายถึงกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มมารวมกันอยู่ในอาณาเขตและภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับอันเดียวกันมีการสังสรรค์กัน มีความสนใจร่วมกัน มีผลประโยชน์คล้ายๆกันมีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น ภาษาพูด ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีวัฒนธรรมร่วมกันนั่นเอง

Cristient T. Onussen (อ้างถึงในสมนึก ปัญญาสิงห์: 2532: 2)อธิบายว่า “ชุมชน” ได้แก่ คนที่อยู่ร่วมกันในขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่แน่นอนและมีความสัมพันธ์และโครงสร้างทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยกันความสัมพันธ์และโครงสร้างดังกล่าวมีวิวัฒนาการขึ้นมาจากระบวนการกลุ่มที่ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางสิ่งแวดล้อมของชุมชนจึงถือได้ว่าเป็นกลุ่มทางดินแดนทั้งนี้เพราะการพึ่งพาอาศัยกันและการอยู่ร่วมกันเป็นปึกแผ่นภายในกลุ่มเกิดขึ้นได้เนื่องจากคนในกลุ่มสำนึกเรื่องเอกภาพและความสามารถของชุมชนอันเพียงพอในการควบคุมกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งเกิดขึ้นในขอบเขตทางดินแดน

ประเวศ วะสี (อ้างถึงในกรมการพัฒนาชุมชน, 2526, น. 77) ได้กล่าวไว้ว่าชุมชนหมายถึงการที่คนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกันมีความพยายามทำอะไรร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำซึ่งรวมถึงการติดต่อสื่อสารกัน (communicate) ความเป็นชุมชนอยู่ที่ความร่วมกันความเป็นชุมชนอาจเกิดขึ้นในสถานที่และสถานการณ์ต่างๆ กัน เช่น

1. ความเป็นชุมชนในครอบครัว

2. มีความเป็นชุมชนในที่ทำงาน
3. มีความเป็นชุมชนวิชาการ (academic community)
4. มีความเป็นชุมชนสงฆ์
5. มีความเป็นชุมชนทางอากาศเนื่องจากรวมตัวกันโดยใช้วิทยุติดต่อสื่อสารกัน
6. มีความเป็นชุมชนทางอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น

ความเป็นกลุ่มก้อนหรือความเป็นชุมชนทำให้กลุ่มมีศักยภาพสูงมากเพราะเป็นกลุ่มก้อนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมมีความรัก มีการกระทำร่วมกัน และมีการเรียนรู้ร่วมกัน

สรุปได้ว่าชุมชน หมายถึงกลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันในเขตหรือบริเวณเดียวกันที่แน่นอนมีวิธีการดำเนินชีวิตคล้ายกัน มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอยู่ภายใต้กฎระเบียบกฎเกณฑ์เดียวกันดังนั้นชุมชนจึงมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. คน (People) คนเป็นองค์ประกอบสำคัญของชุมชนหากปราศจากคนเสียแล้วจะเป็นชุมชนไม่ได้

2. ความสนใจร่วมกัน (Common Interest) คนที่อยู่ในชุมชนนั้นจะต้องมีความสนใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และความสนใจดังกล่าวเป็นผลมาจากการอยู่ร่วมกันในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน

3. อาณาบริเวณ (Area) คนและสถานที่เกือบจะแยกกันไม่ได้ต่างก็เป็นส่วนประกอบสำคัญและมีส่วนสัมพันธ์กันมีคนที่ต้องมีสถานที่แต่การจะกำหนดขอบเขตและขนาดของสถานที่ของชุมชนหนึ่งๆเป็นเรื่องยาก

4. ปะทะสังสรรค์ต่อกัน (Interaction) เมื่อมีคนมาอยู่รวมชุมชนเดียวกันแต่ละคนจะต้องมีการติดต่อแลกเปลี่ยนและปฏิบัติต่อกัน

5. ความสัมพันธ์ของสมาชิก (Relationship) ความสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในชุมชนเป็นสิ่งที่ผูกพันให้สมาชิกอยู่ร่วมกันในชุมชนนั้น

6. วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี (Cultural Traditions) ตลอดจนแบบแผนของการดำเนินชีวิตในชุมชน (Pattern of Community Life) ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงและเป็นรูปแบบเดียวกันและกรมการพัฒนาชุมชนให้ความหมายว่า “ชุมชน” หมายถึงกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถดำเนินงานกิจกรรมใดๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้

ชุมชน (community) หมายถึง กลุ่มคนหรือบริเวณที่กลุ่มคนนั้นๆ อยู่รวมกันได้ทั้งๆที่แต่ละคนมีความแตกต่างกัน หรือความหลากหลายในชุมชนนั้น เช่น ความแตกต่างในด้านความต้องการ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้นนอกจากนี้ จินตนา สุจิตานนท์ (อ้างถึงในวิรัช วิรัชวรณ 2530, น. 5) ได้กล่าวว่า ชุมชน ต้อง

ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) มีกลุ่มคน 2) มีพื้นที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น 3) มีความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชน 4) มีผลประโยชน์ร่วมกัน

ประเภทการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและ วัฒนธรรมประเพณีที่สามารถดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแบ่งตามความสำคัญ และ สภาพแวดล้อม ได้ 12 ประเภทดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทาง ธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ที่เกี่ยวข้องโดยการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้นจะต้องมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่ เกี่ยวข้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนั้นมีการจัดการสิ่งแวดล้อมและ การท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่าง ยั่งยืน

2. แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของ นักท่องเที่ยวซึ่งมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้สามารถเพิ่มเติมได้อีกมากมายตามความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัยเมื่อมี การระบุดว่ากิจกรรมนั้นๆ สามารถให้ความรู้และดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ปัจจุบันมีปรากฏอยู่หลายๆ แห่ง ตัวอย่าง เช่น พิพิธภัณฑ์เฉพาะทางแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี และ MICE (Meeting & Incentives & Conventions & Exhibitions) เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่ มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนารวมถึงสถานที่หรืออาคาร สิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณกำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑ์ วัด ศาสนสถานและสิ่งก่อสร้าง ที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม

4. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการ ท่องเที่ยวโดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือนซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ เหล่านี้อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติพื้นฐานที่ สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น นั้นๆ

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้

5. แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ให้ความสนุกสนาน รื่นรมย์ บันเทิงและการศึกษาหาความรู้ แม้ไม่มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม แต่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมสมัย ตัวอย่างเช่น ย่านบันเทิงหรือสถานบันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุก และสวนสาธารณะลักษณะพิเศษ สวนสาธารณะและสนามกีฬา

6. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยในประเภทนี้ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงของช้างจังหวัดสุรินทร์ งานร่มบ่อสร้าง ประเพณีลอยกระทงประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

7. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยเน้นในด้านการกำหนดมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการบริการต่างๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทนี้จะต้องคำนึงถึงด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเนื่องจากน้ำพุร้อน จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติประเภทหนึ่งซึ่งหากไม่มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวใดๆ อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติได้ นอกจากนี้การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติยังมีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของตน และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวรวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ น้ำพุร้อนธรรมชาติของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

8. แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีชายหาดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นบริเวณชายหาด ได้แก่ การเล่นน้ำ การอาบแดด กีฬาทางน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร เป็นต้น

9. แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีน้ำตกเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วยซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งน้ำตก ได้แก่ การว่ายน้ำ การนั่งพักผ่อนรับประทานอาหาร การเดินสำรวจน้ำตก การล่องแก่งการดูนก และการตกปลาเป็นต้น

10. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วยซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ได้แก่ การเข้าชมบรรยากาศและหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ การศึกษาด้านโบราณคดีของมนุษย์ยุคต่างๆที่เคยอาศัยในถ้ำ การนมัสการพระพุทธรูป การให้อาหารสัตว์การปิกนิกและรับประทานอาหาร เป็นต้น

11. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภท เกาะ การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวประเภท เกาะสามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบซึ่งมีจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด 47 ตัวชี้วัดโดยแต่ละตัวชี้วัดมีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน จึงมีค่าคะแนนรวมทั้งสิ้น 235 คะแนน โดยการให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบคุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลายมากที่สุดเนื่องจากเป็นแรงดึงดูดใจสำคัญสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว ส่วนองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญของคะแนนรองลงมาและองค์ประกอบด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสำคัญของ คะแนนน้อยที่สุด

12. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภท แก่ง หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีแก่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือนและมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติโดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ การล่องแก่ง การพายเรือ การพักผ่อนและการเดินป่า ซึ่งอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติเข้าไปด้วย ได้แก่ การดูนกการสำรวจธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชต่างๆ เป็นต้น

การท่องเที่ยวในชุมชน (Community Based Tourism) หรือการท่องเที่ยวในชนบท (Rural Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation Tourism) ที่มองเห็นว่าชุมชนหรือคนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นน้ำตก ภูเขา วัฒนธรรมท้องถิ่น และวิถีชีวิต ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากร เพื่อความยั่งยืนของชุมชน และส่งเสริมให้ท่องเที่ยวเป็นรายได้เสริมของชุมชนคือไม่ได้ทำท่องเที่ยวเป็นอาชีพหลัก นักท่องเที่ยวไม่มาคนในชุมชนก็ยังมีอาชีพและทำมาหา

กินตามปกติ แต่ครั้งนี้นักท่องเที่ยวหรือแขกมาเยี่ยมเยือนชุมชนก็สามารถต้อนรับและให้บริการแก่แขกหรือนักท่องเที่ยวได้

ซึ่งชุมชนจะมีแนวคิดที่นักท่องเที่ยวเหล่านั้นเป็นแขกผู้มาพักที่บ้าน (Be a guest, not just a Tourist) ในปัจจุบันการท่องเที่ยวในชุมชนได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น จากนักท่องเที่ยวกลุ่มหลัก (Main Stream) ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่พักร่วมวิถีชีวิตชุมชนบทไทย (Home Stay & Village Visit) ถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สำคัญ

2.5 ข้อมูลพื้นฐานและแหล่งท่องเที่ยวของตำบลท่าอุเทน อำเภอกาญจนดิษฐ์ ประวัติความเป็นมา

ตำบลท่าอุเทนเป็นตำบลที่มีประวัติความเป็นมาประมาณ 60 กว่าปีมาแล้ว เดิมชื่อตำบลท่าอุทัยสายเหตุที่ชื่อ ตำบลท่าอุทัย จากการบอกเล่ากันเนื่องจากเป็นตำบลที่เห็นพระอาทิตย์ขึ้นเป็นแห่งแรก ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อตำบลท่าอุเทนประมาณ 30 กว่าปีมาแล้ว

คำขวัญตำบลท่าอุเทน

“แหล่งแร่มากมีของดีรอยพระบาท ประวัติศาสตร์ต้นน้ำใหญ่ ศูนย์วิจัยมีชื่อ ลำลือชลประทานด่านนกิพาเด่น”

ที่ตั้ง อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุเทนเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (สุราษฎร์ธานี – นครศรีธรรมราช) ตัดผ่านแนวกลางตำบลท่าอุเทน ห่างจากที่ว่าการอำเภอกาญจนดิษฐ์ ประมาณ 20 กิโลเมตรและห่างจากเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ประมาณ 38 กม. ตามเส้นทางคมนาคม โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท่าทองอำเภอกาญจนดิษฐ์ และตำบลชลคราม อำเภอดอนสัก

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลคลองสระตำบลปาร์อน และตำบลกรูด อำเภอกาญจนดิษฐ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลปากแพรก และตำบลไชยคราม อำเภอดอนสัก

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลพลายวาสและตำบลท่าทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์

ขนาดพื้นที่ตำบล

ตำบลท่าอุเทน มีเนื้อที่ประมาณ 169 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 105,625 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ตำบลท่าอุเทนเป็นพื้นที่ราบสูงถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความชัน 0 – 5 % ในบริเวณทั่วไปด้านตะวันตกค่อนข้างไปทางใต้ ด้านใต้ และด้านตะวันออกเฉียงใต้ของตำบล ซึ่งมีเนื้อที่ร้อยละ 40 ของตำบล เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความชัน 0 - 2 % พื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิมีความอุดมสมบูรณ์

ด้านการเมืองการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแท มี 13 หมู่บ้าน คณะผู้บริหาร 4 คน โดยแยกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายก อบต. 2 คน และเลขานายก อบต. 1 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 26 คน

เขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแทแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านดอนหลวง
- หมู่ที่ 2 บ้านวัดประคู้
- หมู่ที่ 3 บ้านมะขาม
- หมู่ที่ 4 บ้านท่าแร่
- หมู่ที่ 5 บ้านโน
- หมู่ที่ 6 บ้านคลองนา
- หมู่ที่ 7 บ้านเขาค้อ
- หมู่ที่ 8 บ้านเขาหมอน
- หมู่ที่ 9 บ้านกงหนิง
- หมู่ที่ 10 บ้านศิลางาม
- หมู่ที่ 11 บ้านห้างสูง
- หมู่ที่ 12 บ้านช่องเนียง
- หมู่ที่ 13 บ้านหัวเตย

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลท่าอุแท ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกสัตว์และรับจ้างเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยประชากรที่ทำการเกษตรมีถึงร้อยละ 70 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ส่วนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพรับจ้างค้าขาย รับราชการ มีเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น

สภาพทางสังคม

การศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแท มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) จำนวน 8 โรงเรียน คือ

- 1) โรงเรียนบ้านดอนหลวงตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านดอนหลวง มีจำนวนครู 7 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน จำนวนนักเรียน 117 คน จำนวนห้องเรียน 8 ห้อง รวมอนุบาล

2) โรงเรียนบ้านวัดประคู้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านวัดประคู้ มีจำนวนครู 7 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน จำนวน นักเรียน 99 คน จำนวนห้องเรียน 8 ห้อง รวมอนุบาล

3) โรงเรียนวัดบ้านโนนตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านโนน มีจำนวนครู 14 คน พนักงานราชการ 1 คน จำนวนนักเรียน 203 คน จำนวนห้องเรียน 11 ห้อง รวมอนุบาล

4) โรงเรียนบ้านคลองนามิตรภาพที่ 201 ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านคลองนา มีจำนวนครู 11 คน ครูอัตราจ้าง 2 คน จำนวนนักเรียน 149 คน จำนวนห้องเรียน 11 ห้อง รวมอนุบาล

5) โรงเรียนบ้านวังทองสามัคคีตั้งอยู่หมู่ที่ 7 บ้านเขาต่อ มีจำนวนครู 4 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน จำนวนนักเรียน 50 คน จำนวนห้องเรียน 8 ห้อง รวมอนุบาล

6) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 88 ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านเขาหมอน มีจำนวนครู 9 คน ครูอัตราจ้าง 3 คน จำนวนนักเรียน 207 คน จำนวนห้องเรียน 8 ห้อง รวมอนุบาล

7) โรงเรียนบ้านกงหนิง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านกงหนิง มีจำนวนครู 5 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน จำนวนนักเรียน 63 คน จำนวนห้องเรียน 8 ห้อง รวมอนุบาล

8) โรงเรียนบ้านศิลางาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 บ้านศิลางาม มีจำนวนครู 11 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน จำนวนนักเรียน 163 คน จำนวนห้องเรียน 11 ห้อง รวมอนุบาล

องค์กรศาสนา

ประชากรในตำบลท่าอุแท นับถือศาสนาพุทธ และได้ปฏิบัติตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยโดยภายในตำบลมีวัดจำนวน 6 แห่งและสำนักสงฆ์ จำนวน 4 แห่งรวมองค์กรศาสนาทั้งหมด 10 แห่งดังนี้

วัด 6 แห่ง

1. วัดถ้ำธรรมอุทัยหมู่ที่ 1
2. วัดดอนหาร หมู่ที่ 1
3. วัดอุทัยารามหมู่ที่ 2
4. วัดศรีวิจิชนารา หมู่ที่ 4
5. วัดบ้านโนนหมู่ที่ 5
6. วัดพระพุทธบาท หมู่ที่ 7

สำนักสงฆ์ 4 แห่ง

1. สำนักสงฆ์ทุ่งกุฎี หมู่ที่ 3
2. สำนักสงฆ์ถ้ำป่อน้ำทิพย์ หมู่ที่ 8
3. สำนักสงฆ์คลองควน หมู่ที่ 8
4. สำนักสงฆ์บ้านหน้าถ้ำหมู่ที่ 13

การสาธารณสุข

ตำบลท่าอุแทมีสถานอนามัยประจำตำบล จำนวน 2 แห่ง คือ

สถานอนามัยบ้านคอนหลวง หมู่ที่ 1 บ้านคอนหลวง และสถานอนามัยตัวอย่าง (บ้าน
เขามอน) ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านเขามอน

ความปลอดภัยในทรัพย์สิน

ตำบลท่าอุแทมีที่พักระบายจราจร 2 แห่ง คือ

ที่พักระบายจราจรบ้านคลองนาหมู่ที่ 6 บ้านคลองนา

ที่พักระบายจราจรหน้าทำการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแท หมู่ที่ 4 บ้านท่าแร่

ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

การคมนาคม

ถนนลาดยาง 6 สาย

1. สายพระพุทธรบาท – พอด (สาย 4177)
2. สายบ้านโน – กำสน (สาย 4010)
3. สายบ้านโน – บ้านโนอ่าว
4. สายบ้านคลองนา – หัวศอก (สาย 3202)
5. สายชลประทานท่าทอง
6. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401(สุราษฎร์ธานี – นครศรีธรรมราช)

ถนนลาดยางในหมู่บ้าน จำนวน 7 สาย ดังนี้ หมู่ที่ 1 จำนวน 3 สาย, หมู่ที่ 3 จำนวน 1
สาย, หมู่ที่ 8 จำนวน 2 สาย และหมู่ที่ 10 จำนวน 1 สาย

ถนนลงหินผุ 78 สาย

การโทรคมนาคม

โทรศัพท์สาธารณะ 14 แห่ง

การไฟฟ้า

เขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแทมีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนประมาณ 90 % โดยหมู่ที่ 4,
5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 บางส่วนไม่มีไฟฟ้าใช้

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำคลอง 3 สาย

ลำห้วย 5 สาย

บึง หนอง และอื่นๆ 3 แห่ง

แหล่งน้ำอื่น ๆ

ประปาหมู่บ้าน 25 แห่ง (ประปาภูเขา 3 แห่ง)

บ่อน้ำตื้น 300 แห่ง

บ่อโยก 8 แห่ง

ฝาย 7 แห่ง (ชำรุด 3 แห่ง)

คันกั้นน้ำ 5 แห่ง

สระน้ำ 4 แห่ง

ข้อมูลอื่น ๆ

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทำอู่แทเป็นลักษณะเป็นภูเขา และป่า ประเภทป่าสงวน และป่าอนุรักษ์บ้านหน้าถ้ำ

กลุ่มองค์กรอื่นๆ (มวลชนจัดตั้ง)

ลูกเสือชาวบ้าน -สมาชิก อปพร.

ไทยอาสาป้องกันชาติ- กลุ่ม รสทป.

กลุ่มเกษตร – กลุ่มนํ้านมข้าวโพด

กลุ่มสตรีพัฒนา – กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

กลุ่มปฎิหมัก – กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์

ตำรวจชุมชน

ประชากร

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทำอู่แท ข้อมูลณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 ประชากรทั้งสิ้น 10,268 คน แยกเป็นชาย 5,091 คน หญิง 5,177 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 60 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 4,037 ครัวเรือน

ตารางที่ 2.1 จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรแยกเป็นรายหมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ.2555

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวน ครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
1.บ้านดอนหลวง	577	665	1,242	425
2.บ้านวัดประดู่	346	338	684	222
3.บ้านมะขาม	505	498	1,003	405
4.บ้านท่าแร่	322	335	657	346
5.บ้านโน	682	752	1,434	510
6.บ้านคลองนา	393	416	809	374
7.บ้านเขาต่อ	203	198	401	144
8.บ้านเขาหมอน	518	549	1,067	491
9.บ้านกงหนิง	533	502	1,035	378
10.บ้านสีलगาม	445	417	862	315
11.บ้านห้างสูง	199	186	385	139
12.บ้านช่องเนียง	178	163	341	123
13.บ้านหัวเตย	190	158	348	165
รวม	5,091	5,177	10,268	4,037

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง

ความหนาแน่น

ตำบลท่าอุแท ประกอบด้วยหมู่บ้าน 13 หมู่บ้าน ลักษณะการตั้งบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่ม และกระจายอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม มีความหนาแน่นเฉลี่ย 60/ตารางกิโลเมตร

แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท

รอยพระพุทธรูป วัดพระพุทธรูปศรีสุราษฎร์ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2519 มีพระพุทธรูปขึ้นไปพบรอยพระพุทธรูปในหินแท่งๆ (ไม่ใช่พระพุทธรูปจำลองประเภทที่ใครคนใดสร้างขึ้น) ชาวบ้านเรียกว่า พระพุทธรูปวัดเขาต่อตั้งอยู่บนเขาต่อ หมู่ที่ 7 ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นรอยพระพุทธรูปโบราณบนเขามิบันไคทางขึ้น 244 เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะถูกต้องทุกประการ โดยหน่วยศิลปากรที่ 8 ได้สำรวจเมื่อ 17 สิงหาคม 2519 ขนาดกว้าง 47 เซนติเมตร ยาว 145 เซนติเมตร ลึก 80 เซนติเมตร กรมศิลปากรยืนยันมีลักษณะและขนาดใกล้เคียงกับจังหวัดสระบุรี พระพุทธรูปนี้จึงเป็นรอยพระพุทธรูปแห่งที่ 2 ที่ปรากฏขึ้นในประเทศไทย เมื่อทราบข่าวมหาชนทั้งในที่ใกล้และไกลได้ท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมแสวงบุญสักการะบูชา มากขึ้นเป็นลำดับ และมีประชาชนเข้าตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัยโดยรอบ คณะกรรมการบำรุงรอยพระพุทธรูปซึ่งมี พระสุวิทย์ เขมาภิรต เป็นประธาน นอกจากใช้เวลาเพื่อพระพุทธรูปแล้ว ได้เข้าสำรวจเขาและถ้ำที่บ่อน้ำทิพย์ ซึ่งอยู่ห่างภูเขาพระพุทธรูป เพียง 4 ก.ม. ในถนนเส้นทางเดียวกัน ซึ่งนับว่าเป็นการพบถ้ำอีกสมัยหนึ่งนอกจากโบราณได้พบเห็นมาในสมัยป่าดงดิบหลายชั่วคน

สำนักสงฆ์ ถ้ำบ่อน้ำทิพย์ ตั้งอยู่ที่หมู่ 8 ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถ้ำบ่อน้ำทิพย์อยู่ในภูเขาสูงแต่ถ้ำกว้างขวางสลักรับช้อน ณ ถ้ำนี้ตั้งอยู่ที่ท้องถื่นที่ดังกล่าวข้างต้น มีเขตติดต่อกับตำบลท่าทองอำเภอเดียวกัน ในท้องถื่นที่บริเวณกว้างออกไปแห่งนี้เดิมเคยเป็นเมืองโบราณมาแล้วสมัยหนึ่ง ชื่อว่า “เมืองท่าทอง” ซึ่งปรากฏตามประวัติว่าโอรสของเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชเป็นผู้สร้าง ต่อมาเมืองท่าทองนี้ถูกเคลื่อนย้ายสร้างมาหลายศตวรรษ บัดนี้ ชื่อตัวอำเภอกาญจนดิษฐ์ก็นำนามชื่อที่มีความหมายและแปลว่าท่าทองมาขนานชื่อจนบัดนี้ ประวัติถ้ำบ่อน้ำทิพย์ โดยพระสุวิทย์ เขมาภิรต เจ้าสำนัก สมัยก่อนนับจาก 10 ปีถอยหลังไป และนับแต่ได้สร้างมาหลายศตวรรษ ในช่วงนี้บริเวณถ้ำบ่อน้ำทิพย์และโดยรอบออกไปตกอยู่ในสภาพเป็นป่าดงดิบใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยของป่านานาชนิด เช่น ช้าง เสือ หมี ลิงค่าง บ่างชะนี เป็นต้น แต่ละปีมีชาวบ้านในเขต ตำบลท่าอุแท ท่าทอง พลายวาส ป่าร้อน กรูด เทียวล่าสัตว์หาของป่าผ่านมาในเขตป่าบ่อน้ำทิพย์ มาในลักษณะเงิบๆ หลายครั้งและหลายพวก มักได้ยินเสียงระฆังมหัศจรรย์ดังขึ้นเองจากในถ้ำ วันนั้นเขาเล่าว่ามักเป็นวันพระ 8 ค่ำ 15 ค่ำ และมีข่าวเล่าต่อๆ มาว่าบางคนเคยเข้าพบพระพุทธรูปในถ้ำ ครั้งหลังมาไม่พบ ข่าวทั้งหมดนี้เล่าต่อกันมาหลายชั่วคน

ต่อมาเมื่อประมาณ 10 ปีมานี้ ประชาชนได้เคลื่อนย้ายเข้าไปตั้งทำมาหากินอยู่อาศัยในบริเวณนี้มากขึ้นทุกปี มีหลายครั้งและหลายคนที่เคยได้ประสบการณ์ได้ยินเสียงระฆังดังเองจากภายในถ้ำบ้าง บนยอดเขาบ้างและมักได้เห็นแสงสว่างลักษณะเป็นดวงกลมขนาดผลส้มโอลอยไปมาโชติช่วงกลางอากาศ จากเขาถ้ำบ่อน้ำทิพย์ผ่านเขาศิ่วไปเขาพระพุทธรูป บางครั้งจากพระพุทธรูป

บาท ผ่านศิวะมาถ้ำบ่อน้ำทิพย์ อันนี้เกิดมีเสมอบ่อยครั้ง คนที่ได้เห็นบัดนี้ยังมีชีวิตอยู่ก็มี ดวงแสงสว่างดังกล่าวคืออะไรกันแน่ ยากแก่การที่จะรู้ได้ว่าเป็นอะไร เกิดจากอะไรเพื่อสิ่งใด ถ้าเราจะตีความเอาว่าเป็นดวงของผีพุ่งไต้ หรือเกิดจากการเสียดสีของอะไรก็ตาม แต่ทำไมจึงเกิดประจำบ่อยครั้งลอยไปมาในทิศทางเดียวกันมาหลายยุคหลายสมัย อันนี้น่าคิดน่ามหัศจรรย์ของถ้ำบ่อน้ำทิพย์และรอยพระพุทธรูปในหินแท่งๆ ที่บนเชิงเขาต่อ ที่จะได้กล่าวถึงต่อไปนี้

การพบถ้ำบ่อน้ำทิพย์ ข้าพเจ้า พระสุวิทย์ ผู้บันทึกประวัตินี้ ได้เข้าสำรวจถ้ำบ่อน้ำทิพย์แล้วเห็นว่า ทำเลสถานที่ก็ดี ธรรมชาติทั้งภายนอกภายในสวยงามสงบร่มเย็น ควรแก่ผู้ต้องการความสงบวิเวก หรือผู้มีรสนิยมในธรรมชาติ เช่นภายในถ้ำมีความกว้างขวางสลักรูปซุ้มซอกสวยงามมาก มีทั้งหินงอกหินย้อย เป็นคังสลับรูปบัวคว่ำบัวหงายเป็นกลีบเป็นชั้นเป็นตรอกเป็นแคว มีสระน้ำลำธาร โดยเฉพาะมีบ่อน้ำชนิดที่เป็นหิน ขนาดกว้างประมาณ 1 เมตรเศษ โคนรอบแล้วลึก 8-10 เมตรโดยประมาณ บ่อนี้เองเรียกว่า“ถ้ำบ่อน้ำทิพย์” มีน้ำคังขังใสสะอาดไม่เหือดแห้งทุกฤดูกาลและปัจจุบัน มีพระโกมินทร์ คุณวิโร เป็นเจ้าอาวาส

ป่าต้นน้ำคลองคราม ชุมชนบ้านหน้าถ้ำหมู่ที่ 13 เป็นหมู่บ้านที่โอบล้อมด้วยผืนป่าต้นน้ำคลองคราม วิถีชุมชนผูกพันกับผืนป่ามาแต่ครั้งบรรพบุรุษตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชัยคราม – ป่าวัดประคู้ แปลงที่ 1 และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด มีอาณาเขตอยู่ในท้องที่ของอำเภอกาญจนดิษฐ์และอำเภอดอนสักจังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีบางส่วนติดต่อกับพื้นที่ป่าในจังหวัดนครศรีธรรมราชผืนป่าดิบชื้นแห่งนี้เป็นป่าต้นน้ำคลองคราม ซึ่งเป็นลำน้ำสาขาของคลองท่าทองหนึ่งในแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต้นน้ำมาจากเขาคีโหมคไหลผ่านพื้นที่ 6 ตำบล ใน 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกาญจนดิษฐ์และอำเภอดอนสักในอดีตป่าต้นน้ำคลองครามเป็นป่าดิบชื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรป่าไม้ และทรัพยากรสัตว์ป่าหลายประเภทเช่น เสือ ช้าง ลิง ป่ายังเป็นแหล่งของป่า เช่น น้ำผึ้งป่า หวาย สมุนไพรประมาณปี พ.ศ. 2490 หลวงสมุทรนำนักโทษเข้ามาทำเหมืองแร่บริเวณเขาขาด (เหนือพื้นที่ชุมชนบ้านหน้าถ้ำในปัจจุบัน) ต่อมาในปี พ.ศ.2512 มีราษฎรจากหลายพื้นที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่มาจากจังหวัดนครศรีธรรมราชจนปัจจุบันมีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าประมาณ 1,500 ครอบครัว ประกอบด้วยชุมชนบ้านกรุงหรือหมู่ที่ 9 ชุมชนบ้านห้วยเตยหมู่ที่ 13 ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มบ้าน ได้แก่บ้านห้วยเตย บ้านห้วยกรวดและบ้านหน้าถ้ำ ชุมชนบ้านคลองครามเหนือหมู่ที่ 11 ตำบลปากแพรก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีคลองครามเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองราษฎรทั้ง 3 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์ฉันท์เครือญาติหรือคนที่มาจากบ้านเดียวกันบ้านหน้าถ้ำราษฎรส่วนใหญ่อพยพมาจากอำเภอศีลขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 เนื่องจากประสบปัญหาความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกิน จึงเข้า

มานุกเบิกป่าเพื่อทำการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นส่วนยางพาราและไร่กาแฟ บ้านหน้าถ้ำเป็นหมู่บ้านกลางป่าที่โดดเดี่ยวเพียงเส้นทางลูกรัง ซึ่งมีใช้การไม่ได้ในหน้าฝน และเพิ่งแยกจากหมู่ 9 เมื่อปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้าน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษาได้นำผลงานวิจัยที่มี ผู้ทำการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

กนกพร แสงศรี(2553) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 360 คน พบว่า เป็น เพศหญิงร้อยละ 57.50 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 38.10 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.70 อาชีพเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 34.30 รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 63.90 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินการและด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมืองจังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมืองจังหวัดพังงา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนในตำบลเกาะปันหยี ที่มีระดับการศึกษาสูงและรายได้สูงเป็นกลุ่มที่มีโอกาสทางสังคมสูง ส่วนใหญ่จะประกอบ อาชีพนอกพื้นที่ทำให้มองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลน้อยกว่าประชาชนในตำบลเกาะปันหยี ที่มีระดับการศึกษาน้อยและรายได้ต่ำ ส่วนประชาชนในตำบลเกาะปันหยีที่มีระดับการศึกษาน้อยและรายได้ต่ำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา ทำให้มองเห็นปัญหาและมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงและรายได้สูง

ชนาธิป สวัสดิ์ (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เกิดจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีเพิ่มมากขึ้นและมีนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดปัญหาในการทำลายทัศนียภาพ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว

เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรวมทั้งประชาชนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนร่วม เพราะหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่าที่ควรจึงส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา และค่อยๆ ทำลายความก้าวหน้าของการท่องเที่ยวในชุมชนในส่วนของความต้องการของชุมชนที่ได้จากการดำเนินการสนทนากลุ่มนั้น พบว่าแกนนำชุมชนมีความต้องการที่จะสร้างองค์กรที่เข้มแข็ง มีความร่วมมือกันและหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการและหลักการมีส่วนร่วมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักทั่วถึง เพื่อจะได้พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนต่อไป ผลการสร้างกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชน โดยดำเนินการคัดเลือกตัวแทนแบบเจาะจงเข้าร่วมประชุมจำนวน 50 คน 1) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว 2) ด้านทักษะฝึกปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) ด้านเจตคติ ความตระหนักต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และในการประเมินกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผลการทดสอบความรู้และเจตคติของแกนนำชุมชน หลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความพึงพอใจของแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการปรากฏว่ามีความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก

ฐานพัฒน์ ทิพย์บรรพต (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลตะปาน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ขั้นที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นในการวางแผนพัฒนาชุมชนของประชาชนจำนวน 300 คน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาในการวางแผนในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในการวางแผนในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานี้ได้นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลตะปาน โดยใช้กระบวนการ AIC ขั้นที่ 2 การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนของ

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยกระบวนการ AIC จำนวน 40 คน สรุปได้ว่าการเข้าร่วมของผู้เข้าปฏิบัติการครั้งนี้ได้เพิ่มทักษะและเจตคติที่ดีในการวางแผนพัฒนาชุมชน โดยการมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้เรียนรู้กระบวนการในการวางแผนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดแนวทางการวางแผนพัฒนาและจัดทำแผนโครงการต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนผลการประเมินการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน โดยทดสอบความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนและทดสอบเจตคติ ที่มีต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาชุมชนและสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาชุมชน พบว่าผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการมีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อการวางแผนพัฒนาชุมชน ส่วนการสังเกตทักษะความสามารถในการปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน พบว่าผู้เข้าประชุมมีทักษะความสามารถในการปฏิบัติและทักษะการวางแผนในระดับที่มาก สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ หน่วยงานในชุมชนต่างๆ ควรนำกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและการจัดทำแผนชุมชนอย่างแท้จริง

เกศณี พรหมบุตร (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับปานกลางขณะเดียวกันประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย ด้านการให้ความรู้และอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว และด้านการศึกษารวบรวมข้อมูลและเตรียมพร้อมชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมค่อนข้างจำกัดเฉพาะการช่วยกันปรับปรุงภูมิทัศน์รอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการสนับสนุนงบประมาณ สำหรับการซ่อมแซม ดูแลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบางส่วนเท่านั้น ปัญหาและอุปสรรคการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่าขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน ขาดการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ให้คนในชุมชน ตลอดจนเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และเข้าใจในการอนุรักษ์ ดูแลแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ในชุมชนที่ต่อเนื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ในชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ ที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้มีความสะอาดและเหมาะสม

พัชยา ศิลปะพรหมมาศ (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลดอนสัก

อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจำกัด จากการขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเข้ามีส่วนร่วมการอนุรักษ์ป่าชายเลนทั้งด้านลักษณะส่วนบุคคลภาวะความเป็นผู้นำ และพบว่ามีความต้องการในการฝึกอบรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลคอนสัก เรื่องป่าชายเลนสูงสุด รองลงมาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนและโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในระดับมาก ตามลำดับ ผลการตรวจสอบโครงการร่างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสม และสอดคล้องในระดับมากถึงมากที่สุด และการประเมินผลการใช้หลักสูตรฯ โดยการทดลองใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน พบว่าหลังปฏิบัติการฝึกอบรมคะแนนเฉลี่ยของระดับความรู้และ เจตคติสูงกว่าก่อนปฏิบัติการฝึกอบรมและมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติการฝึกทักษะพบว่าสามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก

ศรายุทธ ดันเถียร (2551) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนบ้านบางนายสังข์ ตำบลบางนายนาสิ อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับต่ำทั้งการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล สำหรับผลการพัฒนาและการประเมินการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนพัฒนาโดยใช้กระบวนการ AIC และประเมินโดยการวัดความรู้และเจตคติ ก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ผลการพัฒนาได้แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งมี 9 โครงการ ได้แก่กิจกรรมที่ชุมชนสามารถทำได้เอง ประกอบด้วย 1)โครงการปลูกป่าชายเลนบริเวณพื้นที่เสื่อมโทรมและบริเวณดินเลนงอกใหม่ 2)โครงการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน 3)โครงการการเวทีเสวนาย่อย เรื่องป่าชายเลนชุมชนเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการป่าชายเลนชุมชน สำหรับกิจกรรมที่ต้องขอรับการสนับสนุนองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 1)โครงการณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชน”รักษ์ป่าชายเลน” 2)โครงการทำแนวเขตพิทักษ์ป่าชายเลน และ 3)โครงการศึกษาดูงานการจัดการป่าชายเลนส่วนกิจกรรมที่ต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ประกอบด้วย 1)โครงการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เยาวชน และนักเรียนเรื่องป่าชายเลน 2)โครงการอนุบาลและขยายพันธุ์สัตว์น้ำป่าชายเลน และ 3) โครงการสร้างศูนย์เรียนรู้ระบบนิเวศวิทยาป่าชายเลน ส่วนผลการประเมินการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ป่าชายเลน มีความรู้และเจตคติ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่สำคัญที่ระดับ 0.05

สุริย์ กลั่นประชา (2546) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน ในเขตอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร วัตถุประสงค์ เพื่อ

1) ศึกษาปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของสมาชิก อบต. ในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน

2) สร้างรูปแบบพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิก อบต. ในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน

3) เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของสมาชิก อบต. ในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนและผลการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากข้อมูลภาคสนามโดยการตอบแบบสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่าสมาชิก อบต.จบการศึกษาเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายด้านสื่อมวลชน ความรู้เรื่องด้านการใช้สื่อ ความรู้ความเข้าใจและการใช้สื่อเพื่อการสื่อสารปัญหาของชุมชน รวมถึงขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน

ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยนำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นที่ 1 มากำหนดโครงร่างรูปแบบ ประกอบด้วยสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของโครงร่างรูปแบบ และองค์ประกอบของโครงการร่างรูปแบบ 4 ด้าน คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายด้านสื่อมวลชน 2) ความรู้เรื่องการใช้สื่อและการใช้สื่อเพื่อการสื่อสารปัญหาของชุมชน 3) ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุเพื่อชุมชน 4) ความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุเพื่อชุมชน นำโครงสร้างรูปแบบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้รอบรู้เฉพาะทาง จำนวน 8 คน ตรวจสอบ พบว่าโครงสร้างมีความเหมาะสมในระดับมาก

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการทดลองใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม จากการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เจตคติ ทักษะการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน จำนวน 32 คน ระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วม เจตคติ และทักษะ ในการมีส่วนร่วมในรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อชุมชน ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พยนต์ ไทยเกิด (2546) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลบ้านเข็ญหวลานโดยเทคนิค A-I-C มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

สภาพการณ์ปัญหาอุปสรรคและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน เทศบาลบ้านเขี้ยวหลานและเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน เทศบาลบ้านเขี้ยวหลานโดยเทคนิค A-I-C และประเมินความรู้ ทักษะการมีส่วนร่วม

ผลจากการศึกษาตามขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์ ปัญหาอุปสรรค และความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งข้อมูลที่เก็บจากประชากรที่เป็นผู้นำท้องถิ่นชุมชนเทศบาลบ้านเขี้ยวหลาน จำนวน 20 คน โดยการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง พบว่าการปกครองตามรูปแบบ สุขาภิบาลและระบบบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นจะเป็นระบบสั่งการจากบนลงล่าง ไม่เปิดโอกาสให้ราษฎรแสดงความคิดเห็น สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนไม่มีอิสระในการบริหารงานถูกครอบงำจากข้าราชการของรัฐ สมาชิกขาดความรู้และทักษะด้านการบริหารขาดภาวะความเป็นผู้นำ ทำเพื่อประโยชน์ของตนและพวกพ้อง หน่วยงานของรัฐขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอข้อคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน จากสภาพปัญหาดังกล่าวได้นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลบ้านเขี้ยวหลานโดยเทคนิค A-I-C

ขั้นตอนการประชุมปฏิบัติการเทคนิค A-I-C ได้กำหนดเป็นกระบวนการสำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการสร้างความรู้ คือวิเคราะห์สถานการณ์ให้ทุกคนแสดงออกถึงความคิดเห็นและกำหนดอนาคตของงานหรือกิจกรรมที่จะทำโดยต้องให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ว่าต้องการชุมชนเทศบาลบ้านเขี้ยวหลานไปในทิศทางใด ซึ่งทำให้ทุกคนมองไกลมองกว้างและสร้างสรรค์ 2) ขั้นตอนการกำหนดวิธีการหรือยุทธศาสตร์ที่จะทำให้บรรลุ “วิสัยทัศน์” ที่มาจากการใช้ความคิดวิธีเริ่มสร้างสรรค์ของแต่ละคนมากำหนดวิธีการสำคัญและ 3) ขั้นตอนการสร้างแนวปฏิบัติ คือ การนำเอาวิธีการสำคัญมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติอย่างละเอียดว่าจะทำอะไร มีหลักการอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครต้องให้ความร่วมมือ จะใช้งบประมาณเท่าใดจากของประชาชนชุมชนเทศบาลบ้านเขี้ยวหลานกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยการประเมินผลก่อนและหลังการประชุมปฏิบัติการด้านความรู้เรื่องการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนเทศบาลบ้านเขี้ยวหลาน โดยเทคนิค A-I-C ในด้านเจตคติ เรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนแบบมีส่วนร่วม เรื่อง กระบวนการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการมีความรู้และเจตคติเพิ่มขึ้นในระดับมาก สำหรับด้านทักษะในการปฏิบัติการวางแผนแบบมีเข้าประชุมส่วนมากมีทักษะเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ผลจากการพัฒนาการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลบ้านเขี้ยวหลาน โดยเทคนิค A-I-C ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติและทักษะการวางแผนแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนเทคนิคกระบวนการ A-I-C มากขึ้น

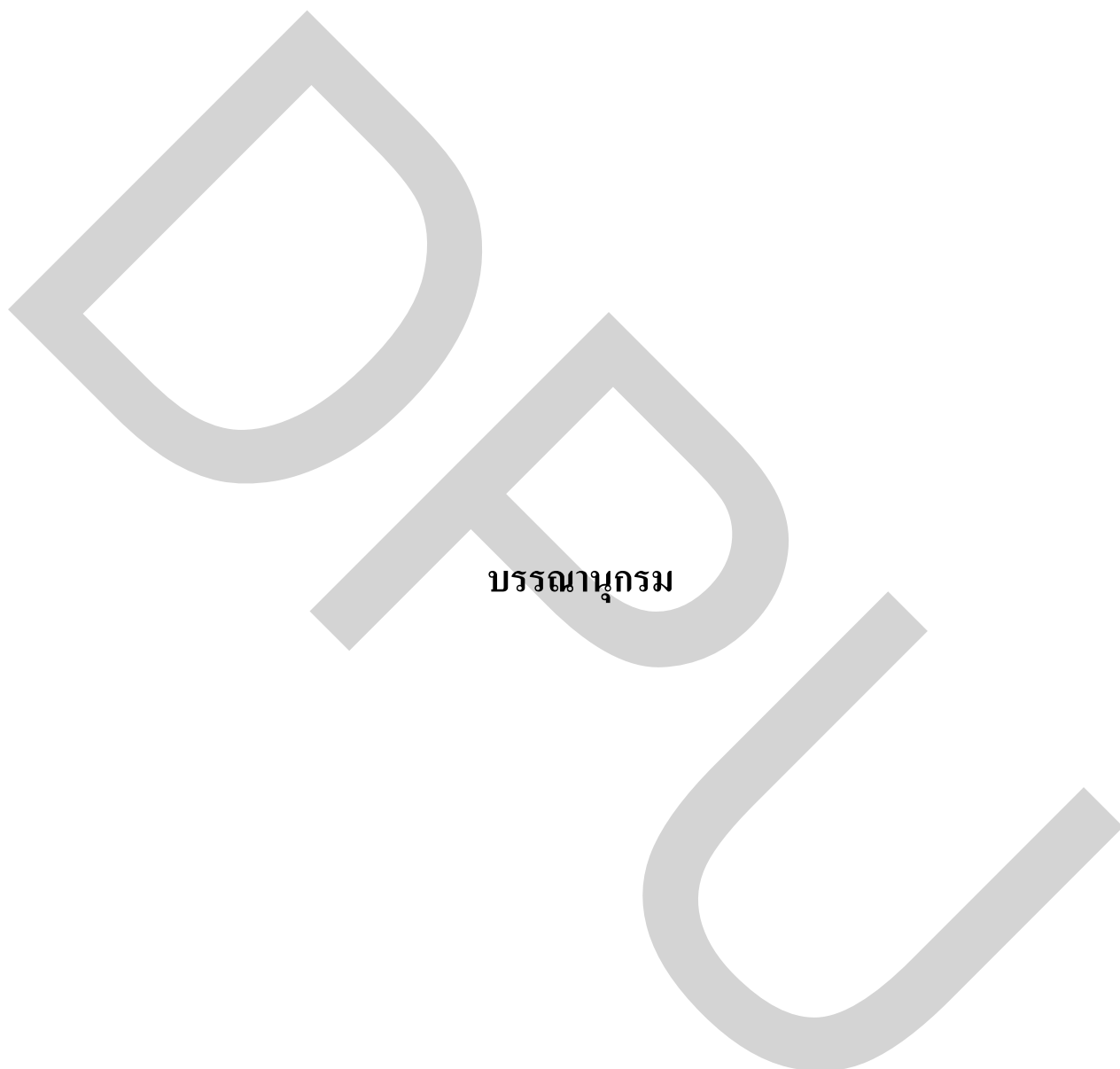
ทองย่น บุตรโสภ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาทำด้าน โสมสเคย์ ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองจังหวัดนครนายก พบว่าชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและมีปัจจัยภายในของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ได้แก่ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความอบอุ่นแก่นักท่องเที่ยว การบริการ และโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน เนื่องจากการสร้างบรรยากาศให้เกิดความอบอุ่นทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความเป็นกันเองของเจ้าของบ้านไม่ได้รู้สึกว่าตนเป็นคนแปลกหน้าก่อให้เกิดความพึงพอใจ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่ได้รับการบริการในด้านการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การบริการขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างมาก และโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมในเรื่องราคา และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งปัจจัยทั้งสามส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

สุริย์ บุญญานพศ์ (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว: ศึกษากรณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนได้เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ในช่วงเวลา 40 ปีที่ผ่านมา แต่ในช่วง 10 ปีมานี้เอง การท่องเที่ยวได้เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนอย่างรวดเร็ว การพัฒนาด้านการคมนาคมการบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่าง ๆ รวมทั้งการบริการทางสังคมอื่น ๆ ได้รับการสนับสนุนมากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมการท่องเที่ยวได้ส่งผลทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น มีการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรมเพิ่มขึ้น ประชากรในชุมชนที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้าไปมีรายได้เพิ่มขึ้น มีโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพและการศึกษาสูงขึ้น พร้อม ๆ กับค่าครองชีพที่ขยับตัวสูงขึ้น ขณะที่ชุมชนที่ไม่มีการท่องเที่ยวเข้าไปยังขาดโอกาสดังกล่าวอยู่มากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนอีกด้วย และการเปลี่ยนแปลงในส่วนนี้เป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งก็เป็นผลกระทบกลับมาสู่การขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากองค์ประกอบทางด้านสังคม วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ได้พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น มิได้เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นเพราะความอ่อนแอของวัฒนธรรมเองด้วย เนื่องจากประชากรในท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจ ถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง ทำให้ไม่สามารถต้านกระแสของวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาได้ แม้ว่าประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมี

ความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชน แต่ทุกคนก็ยังต้องการที่จะให้กิจกรรมการ
ท่องเที่ยวดำเนินต่อไป

กษมา ประจง (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชน:
กรณีศึกษาชุมชนบ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลยพบว่า ผลกระทบทาง
เศรษฐกิจด้านบวก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การสร้างงาน การยกมาตรฐาน
การครองชีพ และลดภาวะการว่างงานผลกระทบด้านลบทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหารายได้ไม่
แน่นอน ปัญหาค่าครองชีพปัญหาการแบ่งปันผลประโยชน์ และปัญหาการถือครองที่ดิน ผลกระทบ
ทางสังคมด้านบวก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงแบบแผนการประกอบอาชีพ การสร้างสรรค์ความเจริญ
ทางสังคม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม การสร้างความสามัคคีในชุมชน การป้องกันการ
อพยพย้ายถิ่นของประชากร และการเสริมสร้างการศึกษา ผลกระทบทางสังคมด้านลบ ได้แก่ การ
เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยม ความไม่เป็นธรรมในสังคมอาชญากรรม และการขัดแย้งระหว่าง
นักท่องเที่ยวกับชุมชน ผลกระทบทางวัฒนธรรมด้านบวก ได้แก่ ความร่วมมือในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมงานศิลปวัฒนธรรมและความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ และ
ผลกระทบทางวัฒนธรรมด้านลบ ได้แก่ ค่านิยมในการครองชีพ การเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่อ การ
แต่งกาย และภาษาผลกระทบทางด้านการเมืองด้านบวก ได้แก่ การจัดระเบียบสังคมของชุมชน
ความเข้าใจในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ความสามัคคี ความสำคัญทางการศึกษาและ
การตื่นตัวทางการเมืองท้องถิ่น ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมด้านบวก ได้แก่ การสร้างความตระหนัก
ถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม
ของชุมชน ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมด้านลบ ได้แก่ การทำลายทางชีวภาพ และการทำลายภูมิทัศน์
ของชุมชนความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อด้านเศรษฐกิจ สังคมและ
วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อม มีดังนี้ คือ ผลกระทบของการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงอาชีพ ประเพณี ภาษา ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ และภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาการวิจัยที่เกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเห็นได้ว่าระดับ
การศึกษาและรายได้ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญในการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และยัง
พบว่าประชาชนในบางพื้นที่ยังแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และบางพื้นที่ยัง
ขาดงบประมาณมาในการสนับสนุนในการพัฒนาด้านต่างๆ ส่วนมากคนในท้องถิ่นยังขาดความรู้
ความเข้าใจในการอนุรักษ์ดูแลแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณและประวัติศาสตร์ของชุมชนที่ตนเอง
อาศัยอยู่และไม่มีการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และนอกจากนั้นไม่ได้เปิดโอกาสให้
ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆเป็นการสั่งงานให้ทำมากกว่า และส่วนหนึ่งมาจาก
ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันทำให้คนในท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กนกพร แสงศรี. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะป็นหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา* (ภาคนิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษราชภัฏสวนดุสิต
- เกศณี พรหมบุตร. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- จินตนา สุจจันท์. (2547). *การศึกษาและการพัฒนาชุมชน ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรากรณ์ คชเสนี. (2549). *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฉัตรไชย รัตนไชย. (2551). *การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2549). *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2531). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท ใน ชุมชนวิชาการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชุดวิชาการการวิจัยชุมชน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้ประกอบการเรียน มาตรฐานการศึกษาสำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545.
- ฐานพัฒน์ ทิพย์บรรพต (2553). *พัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลตะปาน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). สุราษฎร์ธานี: มหาลัษราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- นงนภัส เทียงกมล. (2548). *โครงการบัณฑิตศึกษาวิทยาการสิ่งแวดล้อม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มิชัช วรสายัณห์. (2535). *มนุษย์และสิ่งแวดล้อม ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วันชัย วัฒนศัพท์. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร บรรยายในการสัมมนานายจ้างและลูกจ้าง
ภาครัฐวิสาหกิจ เรื่อง “ระบบทวิภาคีกับการแก้ปัญหาแรงงานในรัฐวิสาหกิจ วันที่ 6-8
มีนาคม 2546 โรงแรมพญาเชนเตอร์ เมืองพญา ชลบุรี จัดโดย กองรัฐวิสาหกิจ
สัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.

ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณ ในการปฏิรูป ระบบ
ราชการ* (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.

สนธยา มลศรี. (2530). *ทฤษฎีและหลัก การพัฒนาชุมชน*. สุราษฎร์ธานี: วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี.
สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2550). *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพัตร สุวรรณ. (2554). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

อकिन รพีพัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และ
วัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

สารนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

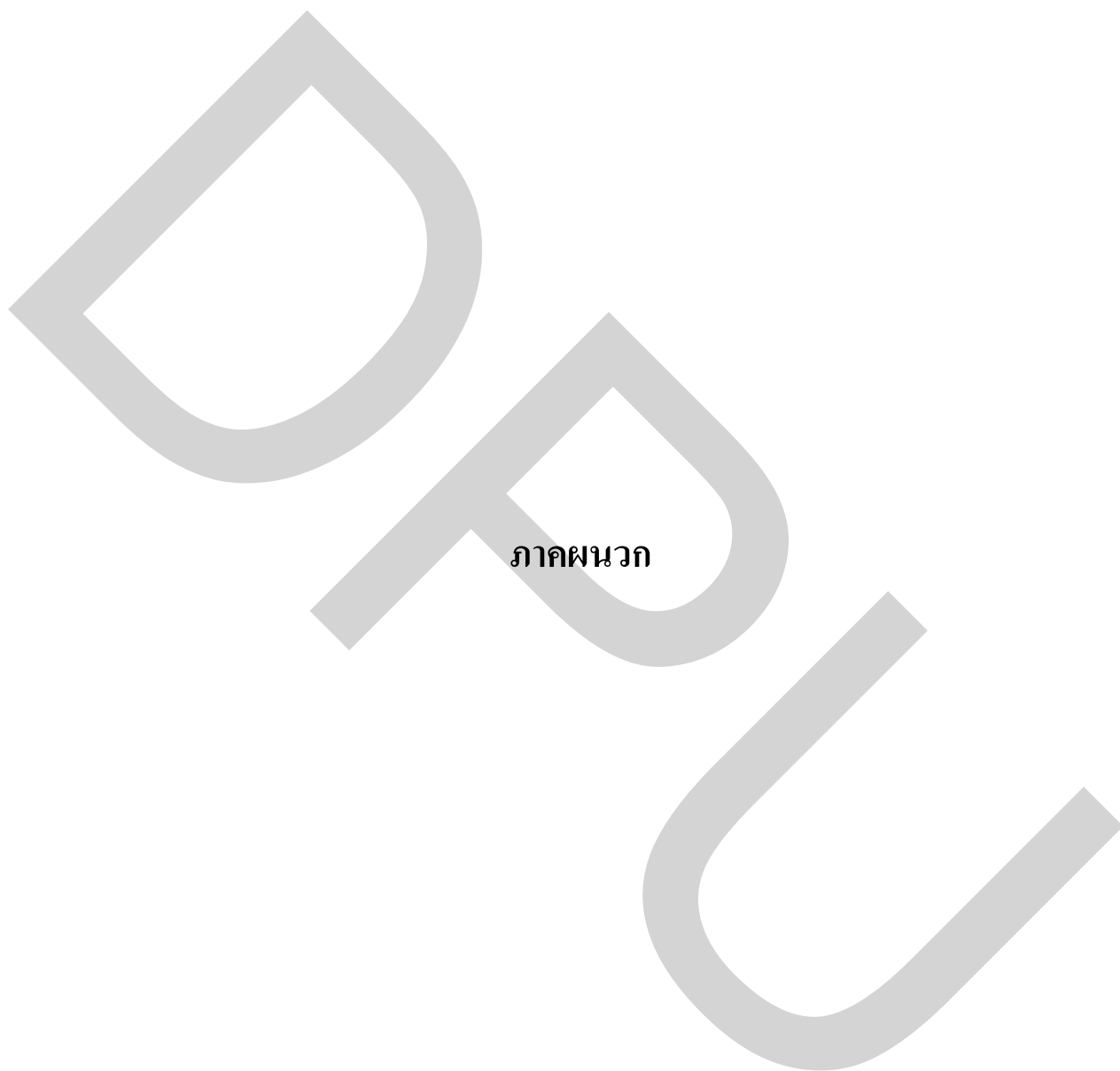
สรฤทธ จันสุข กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2555, จาก

[http:// www.gotoknow.org/blogs/posts/328530](http://www.gotoknow.org/blogs/posts/328530)

สุริยน ตันตราจิน. สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2555,

จาก <http://thainews.prd.go.th>

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุแท. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2556, จาก www.thautae.to.th

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาตำบลท่า
อูเท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ตามความเป็นจริงโดยพิจารณาเลือกเพียงคำตอบเดียว

1.เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2.อายุ ☐ 20ปีหรือต่ำกว่า ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40ปี

☐ 41-50ปี ☐ 51 ขึ้นไป

3.ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา/ปวช. ☐ อนุปริญญา (ปวท.ปวศ.)

☐ ปริญญาตรี ☐ สูงปริญญาตรี

4.อาชีพ ☐ เกษตรกรรม ☐ ประมง

☐ ค้าขาย ☐ ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับจ้างทั่วไป ☐ รับราชการ

☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

- 5.รายได้ ☐ 5,000 บาท หรือน้อยกว่า ☐ 5,001-10,000 บาท
☐ 10,001-15,000 บาท ☐ 15,001-20,000 บาท
☐ มากกว่า 20,001 บาท

6. หมู่บ้านที่ท่านอาศัยอยู่ ☐ หมู่ 7.บ้านเขาค้อ ☐ หมู่ 8.บ้านเขาหมอน ☐ หมู่ 9 บ้านกงหนิง
☐ หมู่ 11.บ้านห้างสูง ☐ หมู่ 13. บ้านหัวเตย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

คำชี้แจง พิจารณาข้อความด้านซ้ายมือโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับการมีส่วนร่วมของท่าน

ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวระดับใด	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มีส่วน ร่วม น้อย ที่สุด (1)	มีส่วน ร่วม น้อย (2)	มีส่วน ร่วม ปาน กลาง (3)	มีส่วน ร่วม มาก (4)	มี ส่วน ร่วมมาก ที่สุด (5)
ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ					
1.การร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหา ความต้องการของชุมชน					
2.การร่วมเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นผ่านตัวแทน หมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น เช่นการของบประมาณมาปรับปรุงแหล่ง ท่องเที่ยว					
3.การร่วมพิจารณาสาเหตุของปัญหาหรือความต้องการเช่น ปัญหา ของขยะมูลฝอย ปัญหาน้ำเน่าเสียในลำคลอง					
4.การร่วมคิดและช่วยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ท้องถิ่น เช่น การคิดป้ายประกาศต่างๆ					
5.การร่วมวางแผนกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระ เกียรติ ร่วมมือพัฒนาริมถนน					
6.การร่วมคิดหาวิธีการที่จะได้งบประมาณเพื่อกิจกรรมต่างๆ เช่น					

ทอดผ้าป่าชุมชน					
7.การร่วมตัดสินใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีในอยู่ท้องถิ่น เช่น การตัดต้นไม้มาช่วยปรับปรุงสถานที่ต่างๆ					
<u>ด้านการดำเนินการ</u>					
8.การร่วมคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการพัฒนา					
9.การร่วมสนับสนุนทางการเงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น					
10.การร่วมกำหนดแผนงานการทำงาน เช่นการปรับปรุงสถานที่สำคัญในชุมชน					
11.การร่วมเผยแพร่ความก้าวหน้าของการพัฒนา เช่น แจกใบปลิว แผ่นพับ ป้ายโฆษณา					
13. การร่วมปฏิบัติกิจกรรม เช่น เก็บขยะในแหล่งท่องเที่ยว เก็บขยะในคูคลอง					
<u>ด้านการติดตามและประเมินผล</u>					
14.การร่วมตรวจติดตามกิจกรรม					
15.การร่วมประเมินผลการดำเนินกิจกรรม					
16.การร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม					
17.การร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงาน					

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความด้านซ้ายมือและกาเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขา

ปัจจัยดังต่อไปนี้ เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับใด	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
ด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน					
1. การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น เกิดจากภัยธรรมชาติ					
2. การทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดต้นไม้ทำลายป่า					
3. การช่วยเหลือและรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชน เช่น รอยพระพุทธรูป สำนักสงฆ์ ป่าต้นน้ำ คลองคราม วัดต่างๆ					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. การแบ่งปันผลประโยชน์ เช่น ส่วนแบ่งจากการขายของที่ระลึก					
2. ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ/ห้องส้วม					
3. ค่าครองชีพสูงขึ้น เช่น ขายของให้นักท่องเที่ยวและชาวบ้านในราคาเดียวกัน					
ด้านการเมือง					
1. การใช้อำนาจของผู้นำชุมชน เช่น การสั่งงาน การเรียกประชุม					

2.ความขัดแย้งระหว่างผู้นำ เช่น ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน					
3.การพบปะพูดคุยระหว่างผู้นำกับคนในชุมชน เช่น ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการมาประชุม					
ด้านสังคม					
1.ความขัดแย้งของคนในชุมชน เช่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว					
2.การพบปะพูดคุยระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน เช่น ภาษา					
3.การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาทำให้คนในชุมชนเปลี่ยนไป เช่น การแต่งกาย เทคโนโลยีในการสื่อสาร					

ตอนที่ 4 ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมอย่างไรต่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวสุดาพร สุธาโกชน์

นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

ประวัติผู้เขียน**ชื่อ-นามสกุล**

นางสาวสุดาพร สุธาโกชน์

ประวัติการศึกษาพ.ศ.2552 ระดับปริญญาตรีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์**ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน**

Office Manager, ISS Asia Company, Bangkok